

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič a 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravništvo: Knašlova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knašlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Kaj hočejo intriganti?

Z volitvami 8. februarja si je sedanjaa vlada zagotovila trdno večino. ki naj deluje v dvojnem oziru: državno-politično, nacionalno in parlamentarno. Na eni strani naj bi se bila započela trdna, dosledna, neizpremenljiva nacionalna državna politika v smislu Vidovdanske ustave, torej naj bi se izvedel notranji red in mir, izvršile oblastne volitve, zavrnili separatistični pojavi in okrepile vse državnotvorne sile v narodu.

Na drugi strani naj bi se ustvaril delazmožen parlament ter omogočila daljša doba praktičnega, dobrega zakonodajnega dela v narodni skupščini.

Prejšnja leta so namreč pokazala, da z nestalnimi vladnimi koalicijami, ki menjajo svoje programe ne gre dalje. Mesto slučajnih zvez se je moralo osnovati stalno, nacionalno dosledno koalicijo, ki ve brez kompromisa, kaj hoče in kaj je potrebno naši državi. Posebno na Hrvaškem in deloma v Sloveniji se je videlo, kam vodi nestalna, nedosledna, neznačajna državna in upravna politika. Radikalni so v tem oziru veliko grešili, ko so se pokrajine, zlasti pa Hrvatsko prepustili samim sebi ter izrekli svoj tedanji desinteresa. Radičevščina je vzcvetela tako ohotno, da je resno ogrozila državno organizacijo. Tudi v Sloveniji bi klerikalni separatizem nikdar ne dosegel tiste jakosti in obsega, ako bi bili imeli trdne, dosledne, nacionalno prežete upravne voditelje ter ministre v Beogradu. S kolebanjem pa se je v tem oziru veliko grešilo. Separatistični in defetistični elementi so črpali baš iz tega pojavnega nade in nove sile ter se niso uklonili. Se danes računajo, da v naši notranji politiki ni ničesar, kar bi dokazovalo, da more vladati samo dosledna nacionalna politika, in da so zato mogoče vsake kvatre nenazadnje, kompromisne, mešetarske koalicije!

Neizmerno škoda pa je naše notranje življenje doživelo od strani večinoma hromega parlamentarizma. Tej boleznini niso bili drugi krivi, kakor tisti sporazumaši, ki so s svojimi zvočnimi vabami vedno in vedno odganjali zdravje politike od prave, dosledne nacionalne misli ter ogrozili obstoj našega celokupnega mladega parlamentarizma.

Mesto, da se je naše politično življenje osredotočilo na narodno skupščino, na vprašanja zakonodajnega in upravnega značaja, se je na dolgo in široko mlatila prazna slama politične romantike »sporazumevanja« Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta politična romantika je največ škodila našemu političnemu življenju ter zlasti našemu parlamentarizmu. Absorbirala je skoro vse sile našega časa in v javnosti in mesto stvarnih problemov iz gospodarstva in kulture jugoslovenskega naroda in države smo govorili o problemih »sporazumevanja«, kar je danes povsem spoznan politični sofizem.

Mesto koncentracije, mesto osredotočenja na gospodarstvo, na prometna vprašanja, na solstvo, na socialno zavarovanje ter socialni napredek našega ljudstva, na kmetijstvo itd., se je razvnel besedni boj za prazno slamo, za oblastilne opozicijske, za ministrske stole.

Zdi se, kakor da hočejo sedaj neki politiki znova retardirati razvoj naše notranje politike ter obnoviti dobo pred 8. februarjem z nestalno in nedosledno svojo nacionalno politiko ter s tedanjim hromim parlamentarizmom!

Poročila opozicijskih listov, ki prihajajo iz Beograda, so polna namigavanj z nekako koalicijo med radikali in radičevci. Kako malo, hore malo pa čitamo v teh listih o parlamentarnem delu v Beogradu! Kakor razkešani tiseri preže na priliko, da morejo ubiti sedanje parlamentarno delo, ga zlasti in onemogočiti ter postaviti na tapeto stara brezplodna »sporazumevanja« ter politična intrigriranja opozicijskega bloka.

Tu ne gre za sedanje ali bodoče koalicije, marveč za narodno skupščino in njeno delazmožnost, odnosno delavolnost! Opoziciji z radičevci vred pač ni do te delazmožnosti in delavolnosti! Zato pa tudi intrigrira v Beogradu proti sedanji koaliciji, kar pomeni v bistvu intrigriranje proti sedanjemu parlamentarnemu delu, proti pozitivni zakonodaji. Opozicija se dobro zaveda, da živi od zdražbarije, od konspiriranja ter od zmede.

Danes se že vidi jasna alternativa: ali za aktivno, intenzivno parlamentarno delovanje ali pa za ukinitve tega dela ter za brezplodno prerivanje o »sporazumevanju«, ko tega sporazumevanja na podlagi Vidovdanske ustave ter v neki začrtanih jasnih in pravih

Gospodarska debata o produkciji sladkorja

Minister trgovine in industrije odgovarja na podlagi statistike o produkciji sladkorja na interpelaciji zemljoradniških poslancev. — Za izvoz je pripravljenih 5000 vagonov sladkorja.

— Beograd, 4. junija (Izv. ob 12.) Danes dopoldne ni bilo nikakih važnih političnih dogodkov, ki bi se nanašali na hitrejšo pospešitev akcije, uvedene od strani radičevcev. Dopoldne so se sestali ministri v ministrski sobi narodne skupščine ter kratko razmotrivali parlamentarno situacijo. Narodna skupščina je danes posvetila svojo pozornost gospodarskemu problemu produkcije sladkorja oz. sladkorne pese. Ta gospodarska debata bo trajala njebrže ves dan in bo zbornica končno prešla brez vsakih konfliktov na dnevni red. Razprava je zelo mirna in mestoma zanimiva odnošno stvarna.

Skupščinski predsednik Marko Trifković je danes ob 9. dopoldne otvoril plenarno sejo. Med sporočili predsedstva je omenjal, da minister notranjih del odgovori na gotove interpelacije radičevskega poslanca dr. Zaničja ko zbere uradne podatke. Vložnih je bilo več prošelj in pritožb na narodno skupščino. Bile so prečitane.

Skupščinsko tajništvo je naznanilo zbornici, da je konstituiran odbor za proučevanje in validskega zakona. Za predsednika tega odbora je izvoljen Milorad Vujić (rad.), za podpredsednika dr. Svetislav Popović (sam. dem.) in za tajnika Nedeljko Simonović (rad.). Včeraj se je sestel tudi odbor za proučevanje zakonskega predloga o privilegirani državni Obrtni banki. Za predsednika je izvoljen dr. Kojić (rad.), za podpredsednika dr. Hinko Krizman (sam. dem.) in za tajnika en radikal.

Za tem je zbornica prešla k dnevnemu redu. Prišla se je razprava o interpelaciji posl. Dimitrija Vujića in tovarišev glede soudeležbe državnih sladkornih tovarov v kartelu sladkornih tovarov.

Posl. Dimitrij Vujić (zemljorad.) je predčital interpelacijo ter jo v daljšem govoru utemeljeval. Naglašal je, da je vprašanje ureditve produkcije sladkorja in sladkorne repe eno najvažnejših in najvažnejših gospodarskih vprašanj. Kritiziral in obsodil je predvsem postopanje sladkornih tovarov napram producentom. Letos ni prišlo do sporazuma med tovararni in producenti glede določitve cen sladkorni repi. O tej stvari je prišlo narodno gospodarstvo na mrtvo točko. Producenti so v svojih gnutih interesih zelo oškodovani. Tovarne so odklonile vse zahteve producentov. Nasvetovale so celo producentom, da naj ne sejejo repe, ker jo je dovolj na razpolago. Govornik je dalje kritiziral postopanje vlade, češ da trpi soudeležbo državnih sladkornih tovarov v kartelu sladkornih tovarov. Govornik mora obojati in obžalovati, da je pri sladkornih tovarnah investiranega nad 95 odstot. tujega kapitala. Obžaluje tudi, da ne odgovarja na njegovo interpelacijo ministrski predsednik, na katerega je bila v prvi vrsti naslovljena.

Predsednik dr. Subotić kot namestnik predsednika je izjavil: »Na interpelacijo

odgovarja takoj minister trgovine in industrije dr. Grisogono.«

Dr. Grisogono kot minister trgovine in industrije je nato v stvarnem, preglednem in zelo zanimivem govoru pojasnjeval položaj naše sladkorne industrije. Proti trditvam interpelantov je navajal statistične podatke o produkciji sladkorja oz. repe v preteklih letih. Produkcija od leta do leta napreduje. Konstatira, da smo morali vsa leta kriti potrebo sladkorja z uvozom iz inozemstva in da smo letos v položaju doma pokriti vso potrebo sladkorja. Leta 1919. se je pridelalo 7.793.300 kg sladkorne repe. V letih 1920/21 20.170.800 kg, v letih 21/22 23.810.200 kg in v letih 22/23 35.759.900 kg in v letih 23/24 40.635.800 kg v zadnji kampanji 24/25 pa 120.043.300 kg.

Minister trgovine konstatira na podlagi gorenjih podatkov velik napredek produkcije sladkorne repe oziroma sladkorja. Letošnja kampanja je omogočila, da je konsum sladkorja v naši državi popolnoma krit. Pridelalo se je 700 vagonov sladkorja. Ostalo ga je za izvoz okoli 5000 vagonov. Prejšnja leta smo morali nad polovico sladkorja dobivati iz inozemstva in za to plačati okoli 300 milijonov dinarjev.

Minister trgovine in industrije je za tem navajal statistične podatke o cenah sladkorja v drugih državah zlasti v Češko-slovaški. Podal je natančne kalkulacijske račune o cnah, ki jih plačajo češkoslovaške tovarne producentom sladkorne repe ter je te cene primerjal z našimi. Ugotovil je, da naši producenti prejmejo za sladkorno repo razmeroma večjo odškodnino. Z ozirom na nujnost eksporta in tujo konkurenco je treba uravnati cene sladkorne repe odnosno sladkorja. Eksport je baš radi tuje konkurence zelo otežkočen, ker morajo tudi tovarne računati, da pri eksportu ne trpe znatne izgube.

Glede participacije tujega kapitala pri sladkornih tovarnah je minister trgovine in industrije priznal, da je res mnogo tujega kapitala v tej industriji investiranega. Pripominja pa, da je morala država prevzeti kot odgovorna nadziralnica sekvestrov razne sladkorne tovarne. Kot taka je morala sporazumno postopati z ostalimi tovararni. Minister odločno zanika obstoj posebnega sladkornega kartela, v katerem naj bi bile vključene državne sladkorne tovarne.

Zbornica je govor ministra dr. Grisogona poslušala zelo pazljivo. Večina ga je sprejela z živahnim odobravanjem.

V odgovoru trgovinskega ministra se je razvila zelo živahna debata. Prvi je odgovarjal ministru posl. Dimitrij Vujić (zemljoradnik). Govoril je poldrugo uro. Pred njim je še govoril poljedelski minister Krsta Miletić, ki je podal slična pojasnila, kakor trgovinski minister glede produkcije sladkorne repe.

Razprava bo trajala ves dan.

Koncentracija nemškonacionalne obrambe v Avstriji

Nemška društva podesetorijo svoje podrobno delo na naših mejah. — Kongres v Kufsteinu.

— Dunaj, 3. junija. Za binkošne praznike je bil sklican velik kongres nemškonacionalnih obrambnih in propagandističnih društev, ki se je vršil v Kufsteinu na Tirolskem. Kongresa so se udeležili zastopniki šulterajnskega društva »Südmärke«, »Ost-märke« in zastopniki »Verein für das Deutsche im Ausland« v Berlinu. — Kongres je posvečal posebno važnost delu ob mejah, tako tudi našim obmejnim krajem, ki mejajo na Avstrijo, in vprašanju germanizacije slovenskega Korotana. Na Kongres so prispeli zastopniki iz vseh držav, kjer živi nemški živeli. O kongresu listi iz previdnosti prav malo poročajo, da bi ne dali vpogleda narodnim nasprotnikom v svoje karte. Posamni govorniki so naglašali, da se je iz izgnanosti vojno zelo povečalo podrobno delo nemških narodno-obrambnih društev, češ da morajo sedaj skrbeti za 18 milijonov Nemcev, živčih v sosednjih državah, in hkratu za 20 milijonov Nemcev, ki žive razkropljeni po ostalem svetu. Predsednik nemškega šulterajnskega »Südmärke« dr. Gross, ki je tudi vodil zborovanje, je pozival navzoče v strnjeno falango za obrambo nemškega elementa, obenem se veselil, da so se obrambna društva sporazumela in združila k skupnemu delu. Zanimivo je, da je kongres pozdravil v imenu »Ostmarkes«, zveze nemških Avstrijcev, prof. dr. Binder, ki je bil prvi vojni organizator nemštva v Sloveniji, kjer je gradil most do Adrije. Tudi on je dal izraza svojem veselju, da so se združila obrambna društva. Govorili so tudi zastopniki Nemčije, tako državni tajnik Hientze v imenu glavne centralne nemškoobrambnih društev v Berlinu. Kongres je viharno pozdravil brzojavko predsednika Hindenburga, ki je želel kongresu popoln uspeh. Na kongresu so tako žene kakor tudi akademski omladina zelo obširno razpravljali o obmejni propagandi napram Jugoslovanom.

načel državnega in narodnega edinstva ni več potreba!

Na strani prve možnosti stoji Narodni blok s svojo strogo nacionalno ter pozitivno zakonodajno politiko. Na drugi strani je opozicija, ki še enkrat poizkuša srečo pred svojim popolnim razpadom...

Zaupamo trdno treznim voditeljem Nacionalnega bloka, da se ne dajo speliati na led in da ne podležejo sedanjim opozicijskim intrigramom, predvsem pa osebnim radičevski taktiki. Računi so tako jasni, da se mora naše zaupanje bistveno in nujno uresničiti!

slaviti. Neki deželni poslanec iz Gradca je predaval o obrambnem delu ob mej. Naglašal je, da je potreba na obmejnih krajih podesetoriti podrobno delo in posvečati vso pozornost prospehu in napredku nemškega življa. Na teh krajih je treba uvesti prilagojeno in sistematično delo, primerno dotičnim obmejnim krajem. To delo se mora izvajati z največjo opreznostjo in previdnostjo. Na jugovzhodu je treba poživiti med obmejnimi prebivalstvom ljubav do »stare in slavne domovine«.

Svečana otvoritev albanškega parlamenta

Prijateljski odnošaji med Albanijo in Jugoslavijo.

— Beograd, 4. junija (Izv. ob 12.) Iz Tirane javljajo: Dne 2. junija popoldne je bila svečana otvoritev albanskega parlamenta. V prisotnosti množičnega izbranega občinstva, diplomatskega zbora, senatorjev in narodnih poslancev je predsednik albanske republike Ahmed beg Zogu predčital deklaracijo vlade. Deklaracija z iskreno prišrčnostjo pozdravlja prvi redno izvoljeni parlament Albanske republike. Zelo obširno govori o odnošajih Albanije napram evropskim in ostalim državam. Glede odnošajev Albanije do Jugoslavije izjavlja vladi, da deklaracija:

Mi prišrčno želimo, da se vprašanje definitivne razmejitve med našo državo in kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev skoraj povoljno reši. Ob državi iskreno želimo, da pride končno do povsem prijateljskega sporazuma. Pri tej priliki damo izraza svoji hvalečnosti na korektnem stališču, katero je ohranila sosedna kraljevina pri stabilizaciji in organizaciji naše mlade republike.

Dalje pravi deklaracija, da je albanska vlada stopila v oficijelne odnošaje napram Turški ter je podpisala konvencijo, s katero se je obnovilo staro prijateljstvo med Albanijo in Turško. Deklaracija pa tem zelo obširno govori o gospodarski in finančni situaciji Albanije. Razvija delovni program, katerega največji del je posvečen gospodarskemu napredku in prosvetnemu delu. Deklaracija končuje s kratkim pozivom: »Gospoda senatorji in narodni poslanci! V prepričanju, da nas podprete v našem delu za povzročeno blagostanja in napredka mlade države vam z najsrečnejšim zadovoljstvom ključemo »dobrodošlico« ter odlašamo, da se otvori zasedanje obeh zbornic.«

Albanski parlament je pozdravil z velikim navdušenjem vladno deklaracijo. Nato se je izvolil začasno predsedništvo ter verifikacijski odbor, ki je pričel z verifikacijo mandatorov.

Ponarejeni tisočdinarški bankovci

— Budimpešta, 3. junija. (Izv.) Budimpeštanska policija je snoči prejela dva beogradska trgovca Martina Grossa in Janka Alkalaya, ki sta večinoma izvažala v Budimpešto razne poljedelske prideleke odnosno živilo: bila sta obenem znana kot prebrisana hitopapca. Trgovca sta se seznanila z lastnikom neke male tiskarne ter sta s njim končno z njim pogodila, da jima natisne 80.000 komadov ponarejenih tisočdinarških bankovcev. Dala sta mu na razpolago v ta namen prirejene ključice. Lastnik, ki je bil v denarnih zadregah, je z veseljem sprejel ponudbo. Pozneje se je skesal ter se je začel bati, da mu ne pridejo na sled. Zadevo o ponarejenih bankovcih in o naročilu beogradskega trgovca je javil budimpeštanski policiji. Policija je vse primerno ukrenila za aretacijo obeh beogradske trgovcev. Pred nekaj dnevi sta prispele Gross in Alkalay, da bi prevzela od tiskarnarja 80.000 komadov falzificiranih bankovcev. Policija ju je pri prevzemu zalotila in takoj aretirala. Oba trgovca sta pri zaslišanju priznala, da sta prispele v Budimpešto edino zato, da prevzamata ponarejene bankovce, izgovarjala sta se, da sta naročilo pri tiskarnarju napravila po nalogu nekega grškega bankirja imenoma Banahmijada. Gross in Alkalay sta bila odvedena v preventivni zapor. O slučaju je bilo nato obveščeno jugoslovensko poslanstvo odnosno beogradska vlada.

Italijansko-jugoslovenski sporazum

Konferenca v Firenzi se bliža koncu.

— Trst, 4. junija. (Izv.) Iz Firence javljajo, da se italijansko jugoslovensko pogajanja za končno ureditev vseh spornih vprašanj, ki izvirajo iz rimskega pakta, končajo v najkrajšem času. Predsednik jugoslovenske delegacije dr. Otokar Rybář

MEINL
KAVA

mešovina
za poznavalce

109 L

je včeraj sprejel italijanske in druge inozemske novinarje ter jim kratko izjavil, da pogajanja povoljno napredujejo in da pri neso od obeh strani končno zaželeno rezultate. Zanimivo je, da ni hotel nobeli član niti italijanske, niti jugoslovenske delegacije podati podrobnih pojasnil o potebu pogajanj. Splošno naglašajo samo, da pričakovati konec konference še ta mesec. Kakor javljajo z Reke, je v Firenco odpoval predčelni začasne reške vlade D. e. poli. Politični krogi trde, da so nekateri vodilni krogi na Reki zelo nezadovoljni s dosedanjimi rezultati konference v Firenzi. Naloga Depolijeva je zadnji trenutni pritiski na italijansko delegacijo, da čim več ugodnosti iziši od Jugoslovenov, ki so bili drugace na konferenci povsem koncilijantni in so šli v popuščanju do skrajnosti tako, da jim je sedaj nemogoče priložiti še v kakšne koncesije in privilegije na korist Rečanov.

DRŽAVN PODTAJNIK WILDER OKREVAL.

— Zagreb, 4. junija (Izv.) Po daljšem bvanju v Topusku, kjer se je lečil radi težke notranje bolezni, je državni sekretar na tranjih del Večeslav Wilder toliko okreval, da je danes mogel nastopiti avtomobilsko vožnjo ter se povrniti v Zagreb. Tu ostane še daljši čas, dokler popolnoma ne okreva na kar se povrne na svoje službeno mesto v ministrstvo notranjih del.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 4. junija. Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 11.60—11.70, Praga 177—179.40, Pariz —, 297, Newyork 59.70—60.50, London 289.50—292.50, Trst 239.85—242.85, Berlin 14.275—14.425, Dunaj 0.0841—0.0853.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 4. junija. Današnja borza Beograd 8.60, Pariz 25.45, London 25.08, Newyork 516, Milan 20.75, Praga 15.30, Dunaj 0.00728.

— Trst, 4. junija. Borza: Beograd 41.15—41.50, Pariz 122.35—122.65, London 120—120.25, Newyork 24.50—24.80, Curih 478—480, Praga 73—73.50, Dunaj 0.0347—0.0351.

EFEKTI.

70dstot. invest. posoj. 1921 61—61.50, 129 in polodstot. drž. rente za ratnu škodo 199—200, Ljubljanska kreditna 260, Centr. banka 13—16, Hrv. eskomptna banka 105—106, Kreditna banka, Zagreb, 105—106, Hipotekarna banka 59 in pol — 60 in pol, Jugobanka 100—101, Praštedionca 800—810, Slavenska banka 70—71, Eksploatacija 3—34, Dava d. d. Osijek 125—, Sečerana Osijek 548—555, Nihag 38—44, Gutman 360—370, Slaveks 160—175, Slavomija 42—44, Trboveljska 360—365, Union, paromlin 430, Veveč 100—110.

2½% drž. renta za vojno škodo 62.50, Celjska posojilnica d. d. 200, Ljubljanska kreditna banka 225—265, Merkantilna banka 104—110, Prva hrvatska štedionica 800 dr 805, Kreditni zavod 185—195, Strojne tovarne in livarne 135, Trboveljska premogokopa družba 375, Zdrzužene papirnice 100 do 113, Stavbna družba, d. d. v Ljubljani 265—280, 4½% zast. l. Kr. dež. banke 20, 4½% kom. zad. dež bke. 20.

LESNi TRG.

Hrastovi bordonali 30/30 l. in II. vrsta frc. Postojna, denar 1400; brzojavni kostanjevi drogi 6 m dolž. 25 cm debeli, frc. meja, denar 400; hrastove vozovne deščice 44 mm 2.65 m 54 mm, 2.85 m l. in II. vrsta, frc. meja, denar 1450; bukova drva 1 m dolž. suhe cepanice, frc. Skopje, kub. meter, denar 135; bukova drva 1 m dolž., frc. Ljubljana, kol. 4 vagn., denar 21, blago 21, zaključki 21.

Žitni trg.

Pšenica Rosaf fco Postojna trs. blago 465, pšenica avstralska fco. Postojna trs. blago 460, pšenica Hard viter fco. Postojna trs. blago 490, otrobi pšen. jeta vreče fco. L. blago 200, oves maked. par. L. blago 355, oves bos. org. par. L. blago 350, koruza slavons. par. L. blago 240.

Austrija in Jugoslavija

Zaposlenje avstrijskih delavcev v Sloveniji. — Konflikt med avstrijsko in sovjetsko vlado radi komunistične propagande poravnani.

iz Beograda poročajo: Avstrijski poslanik Hoffinger je v torek interveniral v zunanjem ministertvu glede zaposlenja avstrijskih kvalificiranih delavcev v tovarnah po Sloveniji. Kakor znano, je bilo na podlagi navedbe ministrstva za socialno politiko odredbe, da morajo ti delavci zapustiti naše ozemlje, ker jim je bilo bivanje dovoljeno le do gotovega roka. Nekateri interesirane korporacije in podjetja sama so v Beogradu skušala odrediti ministra za socialno politiko več ali manj omiliti za to, da bi bilo nadaljnje bivanje avstrijskih delavcev v Sloveniji dovoljeno vsaj v onih podjetjih in tovarnah, ki so ustanovljene od avstrijskega kapitala. Ministrstvo za socialno politiko je namreč odredilo, da morajo vsa podjetja v Jugoslaviji najprej upoštevati domače kvalificirane delavstvo, tujci pa morajo v gotovem roku zapustiti državo. Avstrijski poslanik je izrazil pomočniku zunanjega ministra željo, da minister za socialno politiko podaljša rok za izselitev. Pomočnik je izjavil, da bo zunanje ministrstvo posredovalo v ministertvu za socialno politiko, v kolikor je to posredovanje v skladu z navedbo tega ministrstva.

Avstrijski poslanik je obenem predložil seznam gotovih kvalificiranih avstrijskih delavcev in uradnikov, ki naj bi se dalje ostali v Jugoslaviji.

Poslanik Hoffinger je obenem porabil priložnost, da je pomočniku Markoviču pojasnil

odredbe avstrijske vlade, naperjene proti komunistični propagandi, naglašajoč, da je avstrijsko zunanje ministrstvo poslalo na protest sovjetske Rusije zaradi govora Mataja izjavo, v kateri izjavlja avstrijska vlada, da je protest sovjetske vlade deploiran, ker je zunanji minister dr. Mataja napadal le III. internacionalo in sovjetska vlada gotovo ne želi, da se identifikacija s III. internacionalo.

Z Dunaja obenem prihaja uradna izjava o konfliktu med Dunajem in Moskvjo. Izjava naglašajo:

Urad zveznega kancelarja je danes 2. t. m. izročil diplomatskim zastopnikom na Dunaju cirkularno noto, nanašajočo se na konflikt, ki je nastal radi govora zunanjega ministra dr. Mataja s sovjetskim zastopnikom na Dunaju. Okrožna nota naglašajo, da je zunanji minister dr. Mataja v svojem govoru govoril samo o teoretični možnosti eventualne uporabe dozdnevne dunajske komunistične centrale kot sovjetskega aparata za komunistično propagando, ker se v praksi še ni pokazala upravičenost kakih zadev pri tožbi.

Z ozirom na to cirkularno noto naglašajo avstrijsko uradno poročilo, da je nesporazum med dunajskim sovjetskim poslamištvom in dunajsko vlado popolnoma odstranjen. Na podlagi te note je obvestil, kakor gori omenjeno, avstrijski poslanik naše zunanje ministrstvo.

Strahova mati sežigala, kar sum le potrjuje.

Zdravnik dr. Blumauer je povedal, da je bila rana najbrž prisanjana z odpipljenim bajonetom, a ravno Anton Strah je imel tak bajonet, kakor potrjujejo priče.

Zaščitnih je bilo 10 priči, ki pa niso mogle razjasniti dogodka. Kocjančič trdi: vratio ta, da bi bila s pok. Habičem obojena, a istotako tajita oba Straha vsa. kršno orožje. Vsaka skupina trdi, da je bila od nespornikov v zasedi pričakana in napadena.

Državni pravdnik je zahteval še klicanje neke nove priče in prihod sodnega izveščenja dr. Travnerja. Ker je sodni dvor predlog odklonil, je državni pravdnik prijavil ničnost. (Ob sklepu lista obravnava še traja.)

Celjska porota.

V sredo dne 3. t. m. se je zagovarjal pred porotnim sodiščem 27letni Franc Košanec. V družbi nekaterih tovarišev, ki so že bili kaznovani, je izvršil sledečo hudodelstvo: V noči na 3. marca 1924 vlom in tatvino v avtogarazo o. Kokola v Celju, v noči na 14. marca 1924 vlom in tatvino v graščino Novo Celje pri Petrovčah (škodo okrog 100.000 Din) in vlom v kapelico sv. Jurija v Zagrebu, kjer pa je bil v zadnjem hipu preprečen. Dne 1. junija 1924 je skupno s Cirilom Koprivcem pobegnil iz celjskih zaporov. Oba sta napadla paznika Ivana aBna in Rudolfa Macarola, ju pobila na tla, pobrala v pazniški sobi puške ter pobegnila. Cirila Koprivca se je posrečilo kmalu nato izslediti, obtoženec Košanec pa se je skrival po bližnjih gozdovih in izvršil vlom in tatvino v lovski koči dr. Rakuscha v Liscu pri Celju. Ko so ga takoj nato orožniki in civilisti izsledili, je pustil svoj plen in streljati na zasledovalce in pobegnil v gozde in v Avstrijo. Končno se ga je posrečilo aretirati na Bavarskem, od koder je bil potem prepeljan v Celje. Košanec, ki je znan kot izredno nevaren tat in vlomilec, večino svojih dejanj taj, a karavno govore izpovedbe prič jasno in neposredno o njegovih krivdih. Porotniki so vsa postavljena vprašanja soglasno potrdili, nakar je bil Košanec obsojen na 9 in pol leta težke ječe.

Kot tretji se je zagovarjal pred poroto Stefan Balgač iz Beltincev v Prekmurju, ki je delal kot hlapec pri veletržcu Edwardu Suppanzu v Pristavi. Za svojega gospodarja je vozil blago iz Pristave v skladišče v Veliki Hrvatski. Pri tem je blago kar na svojo roko prodajal in ga med vožnjo odlagal pri raznih trgovcih - deloma pa so mu blago razpečavali tudi njegovi prijatelji. Kolika je faktična škoda, se ni dalo ugotoviti, vendar se ceni na okoli pol milijona dinarjev. Zanimivo je, da si je obtoženec že leta 1923. kupil v Lipovcih malo posestvo, za katero je plačal 27.500 Din. Blagač je priznal pri razpravi, da je prodal za okoli 20.000 Din blaga. Porotniki so vprašanje glede krivde soglasno potrdili in je bil Stefan Balgač obsojen na tri leta težke ječe.

Novomeška porota.

Na obtožni klopi pred novomeško poroto je sedel večeraj kolarski pomočnik Josip Šepić iz Sv. Stefanu pri Trebnjem. Šepić je bil obtožen uboja odnosno umora. Dne 18. januarja se je primeril v Sv. Stefanu žalosten slučaj. Šepić je jahal konja posestnika Ilarja ter je z njega padel, pri čemur si je raztrgal srknjo na levem roku. Čim so zato zaznali vaški fantje, so pričeli Šepića dražiti in ga nazivali »postrančak«, ker njegov oče malo postrani nosi glavo. Naravno, da se je Šepić, ki je bil že nekoliko vinjen, silno utegnil. Med fanti je nastal hud prepir, v katerega se je vmešal posestnikov sin Anton Mišić, ki je skušal preprečiti pomiritev. V tem hipu pa je Šepić nenadoma potegnil nož in kakor divji mahal okoli sebe. Zadel je pri tem Mišića v prsa in se je ta težko ranjen zgrudil. Umrl je nekaj minut po sunku. Šepić se je še isto noč sam javil orožnikom. Pri razpravi se je obtoženec zagovarjal s pijanostjo. Porotniki so postavljeno vprašanje glede umora zanikali, potrdili pa vprašanje glede prekoračenja silobrana in je bil obtoženec obsojen na tri mesece težke ječe.

— Najnovejša bluze, birmanske in druge obleke priporoča Krištofič-Bučar. 80-L

Zaključitev kongresa Orjune v Beogradu

Beograd, 4. junija. (Izv.) Kongres Orjune je smotično pozno v noč končal dolgotrajne, tri dni trajajoče in mestoma živahne debate o vseh aktualnih gospodarsko-političnih in kulturno-političnih problemih, ki so se zadnji čas pojavili v vrstah »Orjune«. Včeraj dopoldne in popoldne se je razvila živahna debata o razmerju Orjune napram političnim strankam osobito napram strankam, ki se v načelnem programu več ali manj približujejo Orjuni. Debata je trajala pozno v noč. O tem vprašanju je imel član direktorija, pisatelj Niko Bartulović iz Splita velenzastilen govor. Bartulović je med drugim izjavil:

Mi vsi soglašamo v glavnih točkah programa Orjune. Mi smo vsi integralni Jugoslovenci ter odločni nasprotniki vsakega separatizma, naj si prihaja od katerekoli strani. V gotovem oziru moremo primerjati naše stališče s stališčem onih političnih strank, ki se približujejo našim načelom o monarhiji in narodnem edinstvu. Orjuni ni potrebno se družit z eno ali drugo politično skupino, toda to ne znači, da ne smemo v gotovih važnih momentih delovati z eno ali drugo politično skupino.

Niko Bartulović je zelo obširno govoril tudi o delovanju akcijskih čet ter utemeljeval njih potrebo in obstoj. Orjuna ima dve poti, da doseže svoje cilje: akcijske čete in parlament. Akcijske čete morajo biti pripravljene na vse!

Na tajnem zborovanju je kongres odobril poročilo o akcijskih četah. Pozno v noč so bile sklenjene resolucije, katerih vsebina danes jutraj še ni bila izročena tisku. Končno so bile izvršene volitve v direktorij. Izvoljeni so v glavnem stari člani direktorija, za predsednika dr. Ljuba Leontić, kot člani direktorija funkcionarji med drugimi: Niko Bartulović, Jerko Čučić, Živojin Čičin-Sajin, dr. E. Bulat, Jerko Matašić, dr. Mirko Karolić in Marko Kranjec.

Resolucije s posebnim poudarkom naglašajo princip monarhije, narodnega edinstva in integralnega jugoslovenstva.

Vesti, da so se pojavili ostri spori v Orjuni so se na srečo izkazale kot znatno pretirane. Temeljita debata je razčistila položaj ter obvarovala Orjuno, da se zaplete v usodopolne politične angažmane.

Politične vesti

— »Pismo piše kraljeviču Marko...« Iz Zagreba poročajo, da je jel Stjepan Radić pisati iz zapora pisma: eno pismo je naslovil na ministrskega predsednika Pašića, drugo pa na kralja Aleksandra samega. V teh pismih baše slovesno izjavljati, da se v vseh točkah popolnoma strinja z izjavami svojega stričnika P. Radića in da je te izjave smatrati, kakor da bi jih on sam podal. Nadalje slovesno proglašajo, da priznava vidovdansko ustavo, da priznava narodno in državno edinstvo, se izraža za monarhijo in se zaklinja, da bo vedno ostal zvest kraljevski rodbini Karagiorgjevičev. — Naslovnik sta prejela ta pisma, vzela njih vsebino na znanje, nista pa na pisma odposlala doslej še nobenega odgovora. Ne vemo, v koliko je vest o teh pismih resnična. Vsekakor ni izključeno, da bi se Radić ne preorientiral tako, kakor zatrjuje omenjena vest. Radić pač ni bil v svojih nazorih nikdar stalen. Kar je včeraj oznanjal kot sveto resnico, je čisto drugi dan že proklamiral. Ker je preiskovalni zapor očividno mogočno učinkoval na Radićevo duševno razpoloženje, je povsem verjetno, da se je končno odločil, da napravi vendarle enkrat debelo črto nad svojo preteklostjo in gre v Kanoso. Ričeta se pač vsakdo naveliča, čemu bi se ga tudi ne gospod Radić?

— Najnovejša kalerikama iznajdba. Do danes je »Slovenec« ljuto napadal Narodni blok in vporabljal vsa sredstva intrig, da bi zanesel razkol in nesoglasje v njegove vrste. Danes pa je naenkrat odkril, da Narodni blok že od 8. februarja, to je od dneva skupščinskih volitev, sploh ne obstoja

VIMEČETE VAS DENAR SKOZ OKNO?

če kupite nogavice brez žiga „ključ“, ker eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo modro, zeleno ali zlato)

„ključ“

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se!

več. Klerikalci so se torej polne štiri mesece borili proti »pošastki«, ki je že 8. februarja prenehala živeti. So torej podobni znanemu vitezu žalostne postave, ki se je tudi boril proti sovražnikom, ki sploh niso eksistirali. Jutri seveda bo isti »Slovenec« zopet na dolgo in široko pisal o Narodnem bloku ter napovedoval, pozabivši na to, kar je danes ugotovil, skorajšnji njegov razpad. Pri tem ga ne bo čisto nič motilo delstvo, da je dne 4. junija slovesno obdajal svetlo, da je bil Narodni blok pokopan že 8. februarja. »Slovenec« pač ve, da so njegovi čitatelji tako neprisiljeni, da niti ne opazijo, da jih vsak dan prav grdo vodi za nos.

— Hrvatski radikal o Pribečeviću. Nekaj ugledni hrvatski radikal, ki sam naglašajo, da je ljut osebnim nasprotnik Svetozarja Pribečevića, se je o kampanji proti Pribečeviću izrazil takole: »Opozicionalcji bi za vsako ceno radi povzročili nesoglasje v Narodnem bloku. Glavni cilj njihovih napadov je Svetozar Pribečević. Njega smatrajo za najnevarnejšega protivnika Stjepanu Radiću, zato bi ga radi na vsak način strmoljavili in odstranili. Ne govorim iz kakšnih simpatij napram Pribečeviću. Nasprotno, iz vse duše ga sovražim. Toda roko na srce! Treba je odkritosrčno priznati, da je Pribečević za Pašićem najdoslednejši politik. On vztraja na svoji poti, če tudi ostane sam. Tak nasprotnik je za Stjepana Radića opasen in zato ga je treba odstraniti. Sedaj so opozicionalcji osredotočili vse svoje strele samo na eno točko: strmoljaviti hočejo za vsako ceno Pribečevića. Toda odstraniti Pribečevića pomenja toliko, kakor premagati Pašića!« To je točno in to uvidevajo sedaj že vsi radikalci, katerim še niso radičevci in klerikalci zmešali glavo!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:
Četrtek, 4. junija: Zaprti.
Petek, 5. junija: Roka roko umije, obe ob raz. Red B.
Sobota, 6. junija: Pohujšanje v dolni Sent Opera:

Četrtek, 4. junija: Zaprti.
Petek, 5. junija: Bagdaski brivec. Red E.
Sobota, 6. junija: Plikova dama. Red C.
— Ceitra številka »Kritike« prinaša sledečo vsebino: Josip Vidmar: O narodnosti. Prof. Ivan Koštilar: Slovenscina V. Levstika. Josip Vidmar: Anton Podbevšek: Človek z bombami. Profesor Ant. Sovre: Gaj Salustij. Krisp. Dokler: Volja z Jugurto. Karel Dobida: Naši spomeniki. M. Bravničar: Simfonisti koncerti. J. V.: Roka roko umiva. Narodni poslanec. St. K.: Sentjakovski gledališki oder. — Priloga: Oslavska čelust. — »Kritika« stane letno 50 Din, posamezne številke po 5 Din in se naroča na naslov: Ljubljana, Gledališka ulica 5/23. Dobi se v vseh knjigarnah.

— Poselnike današnjega cerkvenega koncerta »Glabene Matice« opozarjamo, da sta v Františkansko cerkev odprta dva vstopa in sicer glavni vhod nad stopniščem in stranski vhod iz Miklošičeve ceste, dočim ostane vhod na porti vsled poprav zaprt. Obnovstvo prosimo, da kupi vstopnice že v predprodaji: zvečer se bodo prodajale vstopnice od 7. ure dalje pod stopnicami pri glavnem vhodu. Vstopnic vseh vrst je še dovolj na razpolago. 1130/b

Porote

Požigi v Mošnjah.

Zaščitavanje priči je trajalo večraj do 1/6. ure zvečer, nakar je predlagal zagovornik dr. Krejčí, da se ga preišče glede njegove duševne manjvrednosti ter se naj dovolijo dokazni predlogi iz njegovega predstavljanja. Razprava se je vsled tega prelozila na nedoločen čas ter so vsi trije obtoženci romali nazaj v preiskovalni zapor.

V Ljubljani, 4. junija.

Uboj v Sostrem.

(Predseduje višji sodni svetnik Mladič, zoranca sodni svetnik Janša in okrajni sodnik Kralj, državni pravdnik dr. Lavrenčak, zagovornik dr. Gruđen.)

Obtožnik je še ne 20letni tesarski pomočnik Anton Strah iz Dobrunj pri Ljubljani, da je dne 25. januarja t. l. v Sostrem ubil Albina Habiča. Zločin se je izvršil na sledeči način: Dne 25. januarja t. l. je prišel obtoženi Anton Strah skupaj s svojim bratom Pavlom v gostilno pri »Franžu« v Sostrem, kjer so bili takrat med drugimi fanti tudi njuna bratranca Ivan in Jože Strah, po kojni Albini Habič in pa njegov prijatelj Janez Kocjančič. Strahova sta prišla v gostilno okoli 9. ure, a četrto ure po junem prihodu sta Habič in Kocjančič z dvema drugima fantoma odšla iz gostilne. Ves ta čas ni bil med vsemi štirimi nobenega resnega prepira. Kocjančič pa je nekoliko izzival Antona in Pavla Straha, češ da imata danes korajžjo, ker sta v družbi svojih bratrancev. Anton Habič in Janez Kocjančič sta po odhodu iz gostilne odšla iz Sostrega proti spodnjemu Kašlju, kjer sta se nameravala z Gmajnerjevimi dekletki Angelo in Pavlo Mazovec dogovoriti radi nekega plesa. Med potjo pa sta se premislila in se vrnila nazaj proti Sostremu. V bližini hiše, kjer sta doma oba brata Straha, sta opazila, da jima gresta nasproti dva fanta. Ker nista hotela biti opažena, sta stopila v jarek ob poti. Neszanca sta ju vkljub temu opazila in ju vprašala, kdo sta. Kocjančič in Habič nista odgovorila in sta hotela oditi. Pri tem pa se je razvil pretep, pri katerem je Albini Habič dobil rano na glavi, vsled katere je drugi dan umrl. Ko so se vsi štirje spopadli, so se tudi spomnili. Obdava fanta, ki sta prišla Habiču in Kocjančiču nasproti, sta bila brata Strah, ki sta se vračala domov. Pretep je trajal komaj 2 minuti. Strahova sta nato hitro odšla domov. Kocjančič, ki je med

pretepom skočil na cesto, je nekaj časa klical Habiča, ki je med pretepom padel v jarku, a ker se mu ni oglasil, je šel domov. — Drugo jutro je Kocjančič, kakor običajno vsako jutro, prišel na Habičev dom, da bi šel skupaj s Habičem na delo. Okoli 10. ure je prišel Albini Habič v Sostro do stanovanja bratrancev Antona Straha in so mu tudi odprli. Bil je gologlav, ves krvav po obrazu, v rokah je držal klub in nož. Bil je skoraj nezavesten in je nerazumljivo ječal. Drugi dan so odpeljali Habiča v bolnico, a je kmalu umrl. Habič je imel na temenu glave veliko rano in prebito lobanjo. Rana je bila smrtno nevarna in je Habič umrl vsled otrpnenja možganov. Prizadeta je bila rana s trdim končastim orodjem. Z odpipljenim bajonetom bi se taka rana najlažje povzročila.

Dejanja je bil osumljen Anton Strah, ki pa to odločno taji. On trdi, da je odšel iz Franzeve gostilne četrto ure po odhodu Habiča in Kocjančiča, t. j. okoli 1/10. Ko sta se vračala z bratom Pavlom proti domu, sta v bližini domače hiše zagledala dva moška, v katerih sta pozneje spoznala Habiča in Kocjančiča. Obtoženec pravi, da je voščil dober večer in vprašal, kdo da sta. Vendar pa na dve taki vprašanji ni dobil odgovora, pač pa sta Habič in Kocjančič s poleni obojena planila proti obtožencu in njegovega brata Pavlu, ki pa je zbežal. Obtoženca sta podrla — kakor on trdi — na tla z udarcem po čelu in roki, da se je onesvestil. Ko si je opomogel, ni bilo nikogar več poleg njega, nakar je odšel domov. Habiča pa da se obtoženec niti dotaknil ni.

Ta zagovor je ovržen po prijatelju pokojnega Habiča, Janeza Kocjančiča. Ta pove, da sta oba brata Strah skočila proti njemu, Anton Strah pa proti Habiču. On se je Pavla ubranil, na kar sta oba skočila iz jarka na cesto in je Pavel Strah zbežal, Anton Strah pa je skočil proti Habiču. Kaj sta s Habičem imela, tega ne ve. Pa tudi Anton Strah je hitro odskočil in odšel proti domu. Kocjančič pravi, da je Habiča nekaj časa klical, potem pa je tudi on odšel proti domu, misleč, da je tudi Habič zbežal. Iz vsega je razvidno, da je Anton Strah prizadjal Habiču smrtno poškodbo. Njegov zagovor, da sta Habič in Kocjančič njega napadla s poleni v rokah, je ovržen celo po njegovega brata Pavlu, ki pove, da pri Habiču in Kocjančiču ni videl polen. Dvoje polen se je po pretepu res dobilo, vendar pa je te

65

Pri tem nagovoru je Marija Jožefa zatrepetala. S trudom je prisilila lahek usmev na ustnice. »Da, veseliva se!« je ponovila, ne da bi se zavedala besed, ki jih je izgovorila. Ni se mogla hliniti, da bi bila vesela.

Novoporočena dvojica je vstopila v zaprt voz. Motor je zahreščal, kolesa so lahko skripale zdrsnila po pešeni poti v parku. Se enkrat se je sklonila skozi okno novoporočenka. Za slovo je z roko mahala zadnji pozdrav. Nato se je pogreznila v blazine in s slastjo čutila, kako jo je mladi soprog objel okrog pasu in ji šepetal v uho vroče ljubavne besede. Tesno se je stisnila k njemu in se mu dala odnesti v novo življenje.

Bilo je to novo življenje, v katero je stopala mlada dvojica. Življenje polno solnca, polno radosti. Brezskrbno sta zrla na reko časa in življenja, ki je šumela mimo njiju in metala v njene valove cvetke in vence osrečujočih spominov. Obdarovana sta bila s sadovi svoje ljubezni. Brez obzora se je vspenjalo nad njima nebo bodočnosti.

XVII.

Nebo se temni.

Grofa Wolkensteina ni posebno presenetila vest o Karlovi zaroki in poroki, ki mu jo je v posebnem pismu poslala nadvojvodinja Marija Jožefa. Da je nadvojvodinja uvaževala njegov nasvet in oženila svojega sina, je bilo razveseljenje, vendar pa mu izbira neveste ni ugajala. Bourbonci so bili umirajoče drevo v gozdu evropskih dinastij. Njih Parmaske veja, ki je živila v Schwarzaui, ni uživala kljub svojim sorodniškim zvezam s katoliškimi vladarskimi hišami posebnega ugleda in dedna slabostnost

množih rodbinskih članov ni bila v stanu, da bi zmanjšala neuvaževanje te rodbine. Zato je Wolkenstein odklonil prijazno vabilo k oficijelni zaroki v vili »Pianore« in k poroki na gradu Schwarzaui. Opravičil je to z izgovorom, da mu neugodno zdravstveno stanje udeležbe ne dopušča. Te odklonitve mu ni nihče štel v zlo. Dopisoval je še nadalje z nadvojvodinjo - materjo kakor tudi z nadvojvodom samim. Vsi ti dopisi pa so se gibali v okviru vpljudnosti in navadnega takta. Grof je z ravnodušnostjo opazil, da se je medsebojno razmerje znatno ohladilo. Za mladega nadvojvodo, živčnega v srednem zakonu, on ni pomenjal ničesar. Z nadvojvodinjo - materjo ga je spajala vsak dan pojemajoča vez spomina na pol pozabljene čase. Tu ni bilo nič živga, ničesar, kar bi segalo v sedanost in kar bi spajalo njiju duši. Bil je to samo še slab odsev zahajajočega solnca, ki je ozarjal življensko obzorje grofa Wolkensteina. Semtertja se je še zablskalo, kakor nevihta plamteče strasti, ni pa bilo več vžigalnega žarka. Mirno je potekal čas. Vrstilo se je leto za letom v plodonosnem delu za vseobčji blagor. Ni težila duš slutnja, da se vedno bolj približuje neizogibna usoda najstrašnejše vojne katastrofe, ki je kdaj upostožila svet.

Grof Wolkenstein je že zdavna opustil vse piskuse, da bi svaril krmljarje države pred grozečo nevarnostjo. In vendar je bil obstanek monarhije ogrožen zbog zvez z zunanjih z notranjimi sovražniki države. Nadvojvodinja Marija Jožefa se je zamislila trdila, da bi na merodajnem mestu verjeli svarilom grofa Wolkensteina. Dasi se grof ni bavil s politiko vendar mu ni ostalo prikrto, da se na vseh koncih in krajih pojavljajo znaki bližajočega se razpada avstro-ogrške države. Često ga

je objela skrb in trah, kakšen bo končni rezultat težkih političnih borb, ki so divjale med posamezni narodi. Povsod so se snovale tajne družbe z radikalno narodnimi tendencami, ki sicer niso imele nobenih tesnejših stikov z mednarodnimi organizacijami in tudi niso zasledovale istih ciljev, vendar pa so skupno z njimi izpodkopavale državne temelje. Iz inozemstva so se neprestano pletle niti k nezadovoljnim elementom v tuzemstvu. Povsod je bil narodni fanatizem na višku in je ogrožal državno bodočnost monarhije.

Nekega dne je dobil Wolkenstein po pošti to-le pismo:

»Blagorodni gospod grof! Zelo sem bil vesel ko sem izvedel vaš naslov. Živim v sreči in zadovoljnosti. Imam mnogo denarja in lepo čeno v Zemunu. Trgujem z živino in prihajam često v Srbijo. Naletel sem na mnogo starih prijateljev, ki so mi pripovedovali, da bo Avstrija v kratkem razbita na drobne kosce. Cesar in prestolonaslednik bota poginila in izbruhnila bo velika vojna. Vsi bodo pomagali: Srbija, Rusija, Italija in Romunija. Avstrijske pokrajine si bodo razdelile te države in Avrija bo izgubila z zemeljskega površja. To bo jako žal vašemu vdanemu

Milano Radojloviću.

P. S. Visokorodni gospod grof, povejte cesarju in prestolonasledniku, naj ne prideta v Bosno kakor je to napovedano, sicer se lahko prigodi velika nesreča. Ker sedaj živim v Zemunu in zaslužim mnogo denarja, ne maram, da bi izbruhnila vojna med Srbijo in Avstrijo. Zato Vam sporočam o tem, kar prav dobro vem. Visokorodni gospod grof, se lahko zanašate na Vašega

Milano Radojloviću.

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Stara nadvojvodinja Marija Terezija je zamišljeno majala glavo. Dosedaj je seveda bilo vse lepo in v redu. Zita je bila srečno spravljena pod streho. Toda vse goste je težilo neko čudno čustvo, kakor neka težka slutnja bodočih zlih dogodkov, samo želim je bil vesel in dobre volje.

Po obilicinih čestitkah se je vršila mala ženitvanjska pojedina, na kar se je cesar odpeljal. Njegov odhod je bil znak za splošno poslavljanje. Vozovi in avtomobili so pridirali pred grad. Po kratkem slovesu so se gostje odpeljali. Nadvojvodinja Zita je stala s svojim soprogom v velikem salonu in se poslavljala od matere, bratov in sester. Vtis, ki ga je napravila nanjo poročna ceremonija, je že zdavna premagala. Radostno so se ji bleščale oči. Na njenem licu je bil opažati zmagonosen izraz. Mater in brate je poljubila samo mimogrede. Ne več svojim najbližjim krvnim sorodnikom, možu, ki si ga je izbrala za soproga, je sedaj veljala njena ljubezen. Solze so zalile nadvojvodinji oči, ko je opazila to hladno svoje hčerke. Uprla je oči v nadvojvodinjo Marijo Jožeso, ki je srepo zrla na svojo snaho. Tam se je pojavljala tista mrznja, ki je napolnjevala njeno dušo, mrznja, ki jo je povzročala materna ljubosumnost. Stopila je k nadvojvodinji in ji prijala za roko: »Veseliti se hočeva sreči naša deca. Jožef!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. junija 1925.

— Stanovanjsko sodišče za mesto Ljubljano in ljubljansko oblast: dr. Vilko Baltić, predsednik, dr. Mrak, podpredsednik, dr. Milko Seneković, dr. Alojzij Gradnik, Ant. Mencinger in dr. Lebar, člani.

— Članji višjega stanovanjskega sodišča v Zagrebu. V smislu stanovanjskega zakona je ustanovljeno v Zagrebu višje stanovanjsko sodišče, ki ima presojači prizive proti razsodbam posamičnih stanovanjskih sodišč. Delokrog tega stanovanjskega sodišča obsega vso Slovenijo (ljubljansko in mariborsko oblast) in vso Hrvaško s Slavonijo. Višje stanovanjsko sodišče je razdeljeno v dva samostojna oddelka, oziroma senata. Prvi senat sestavlja: sodnik upravnega sodišča Sava Stojanović kot predsednik senata ter banški svetnik Mladen Uzočinac in sodni svetnik Konstantin Ljuština kot člana senata. Drugi senat sestavlja: svetnik banskega stola dr. Srečko Trohar kot predsednik ter vladni tajnik Adalbert Stimac in tajnik stola sedmorice Vinko Strasser kot člana. Drugemu senatu bodo oddeljene prizive stanovanjske zadeve iz ljubljanske in mariborske oblasti.

— Zakon o stanovanjih (z dne 15. maja t. l.). Pojasnili dr. Alojzij Gradnik, deželni sodnik svetnik. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. S poslovnim vred velja Din 15.75. Novi stanovanjski zakon je pravkar izšel v Zbirki zakonov. Avtentičnost preveda, obširna pojava, ki jih je napisal predsednik bivšega stanovanjskega sodišča v Ljubljani in staro kazalo, ki omogoča hitro orientacijo v zakonu, dajejo prednost tej izdaji pred vsemi drugimi. Zlasti so važna pojasnila dr. Gradnika, ki navaja k posameznim paragrafom razne odločbe upravnega sodišča v Celju in stanovanjskega sodišča v Ljubljani, ki tolnačijo mišljenje teh odločujočih črtilcev k raznim stanovanjskim vprašanjem. Izdajo Tiskovne zadruge toplo priporočamo.

— Iz učiteljske skupke. Z ukazom ministrstva prosvete so vpočlenjeni učitelji, oziroma učiteljice: Leopold Pavlin v Mariboru, Matej Kavčič v Jurklovi, Anton Levstik pri Sv. Petru, Luka Blejsek v Trzinu, Peter Sirc v Mengšu, Pavla Krajčeva in Ivana Bohinjčeva v Cerkljah pri Kranju, Ludovika Košenina v Mokronogu, Marija Rusova v Kranju, Ana Petrovičeva v Smedenu, Franja Pogacnikova v Dobravi pri Kropi in Angela Divjakova v Dobravi pri Bledu.

— V naše državljanstvo je sprejet bivši ruski državljani Arkadij Kornilov, pomočnik komisarija na sekvestriranem posvetu v Murski Soboti.

— Polovične voznice za poset našega morja. Železniško ministrstvo je dovolilo polovične vozne listke na državnih železnicah vsem potnikom, ki potujejo na naše morje v smeri Susake, Splita, Šibenika, Metkovića, Dubrovnika itd. ter ostanejo ob morju najmanj 14 dni. Te ugodnosti veljajo od 1. t. m. do 1. oktobra t. l.

— O posebnem vlaku »Orjune« v Beograd. Je nam poslalo železniško ravnanstvo v Ljubljani tole pojasnilo: »Ob priliki naročitve posebnega vlaka za potovanje članov »Orjuna« v Beograd, je bila organizacija »Orjuna« opozorjena, da direktilni ni moglo dostaviti za tako veliko število članov (1400) potrebnih osebnih vozov za poseben vlak v Beograd z ozirom na velik osebni promet, ki se razvija ob bliskovitih praznikih v območju direktije Ljubljana osobito pa na gorenski progi in za katerega že itak primanjkuje osebnih vozov. Vodstvo organizacije »Orjuna« se je soglašalo, da se dostavijo za članice osebnih vozov in za članke pokrivi vozovi, kateri je prešla naša država pred dvema letoma na račun reparacije in ki so v prvi vrsti dočleni za prevoz vojaštva. Ti vozovi niso nikakor navadni tovarni vozovi, marveč so opremljeni z okni, klopami in svetilkami ter se ne smejo nikdar uporabljati v druge svrhe kakor za prevoz ljudi. Ta posebni vlak je imel 20 takih pokritih vozov ter 3 štiriosne in 5 dvoosnih osebnih vozov ter je bil na ta način in v tej sestavi mogel z ozirom na čas velike splošne frekvence na vseh progah in dolgotrajno odsotnost voz iz direktijskega območja. Direkcija si je prizadevala, da je omogočila in olajšala potovanje »Orjuna« v Beograd, kolikor je bilo mogoče v njenem delokrogu.« Iz tega pojasnila je razvidno, da je bil poseben vlak »Orjuna« sestavljen v sporazumu s priveditljivi izleta v Beograd, za to so tudi v tem oziru neupravičene vse rokiracije.

— Topilnica v Litiji in Čebelarji. Svoječasno smo že poročali, da je vložilo 26 čebelarjev v litijski okoliščini odškodninsko tožbo proti topilnici v Litiji, češ da so strupeni plini, ki prihajajo iz tovarniškega dimnika v ozračje, umorili njih čebele. Čebelarji so pravdo v prvi instanci izgubili, v drugi pa dobili. Ako topilnica izgubi pravdo tudi v tretji instanci, bo seveda prisiljena na svoj obrat ustaviti, kar bi imelo prav neugodne posledice. Z ustavitvijo obrata bi namreč izgubilo kruh nad sto delavcev in delavci, ki so zaposleni v tovarni, Litija sama pa bi izgubila električno razsvetljavo. Interesi čebelarjev se torej močno križajo z interesi litijskega prebivalstva in trga Litije.

— Zenitizem. Prejeli smo in priobčujemo: Pred par dnevi se je širila v Ljubljani vest, da so se izvršile hitne preiskave pri nekaterih srednjšolah. Tam so dobili tudi zenistično literaturo in so baje smatrali zenistično literaturo kot komunistično propagando. Tako sklepajo ne umestno. Kako se more umestnosti očitati političnost? Zenitizem je stremiljenje, ki se izraža za no. to umestnost, ne pa politika. Branko Poljan je to na zenističnem večeru p. v. arjal: »Zenitizem je nepolitično stremiljenje.« Zenitizem je le izraz moderne umet.

nosti, ki jo zahteva v Franciji »Esprit nouveau« in Nemčiji »Sturm«, v Holandski »De Stijl«, v Italiji »Nove«, v Ogrski »Ma«, v Čehoslovaški »Stavba«. Zenit je torej umestnostno stremiljenje. Kako se to umestnostno stremiljenje izraža, je razvidno iz »Manifesta zenitizma« iz revije »Zenit« in iz zenističnih publikacij. Kdor hoče zavzeti stališče napram zenitizmu, mora vsaj te publikacije prebrati, da bo lahko o njih sodil. Moj namen ni, da bi tukaj utemeljeval potrebo in upravičenost zenitizma, svetujem pa vsem, ki hočejo nad zenitizmom izreči prolektstvo, da si ga prej ogledajo tudi ob blizu Prof. Avgusta Ormigoj.

— Zdravljenje invalidov. Ministrstvo socialne politike je odredilo brezplačno lečenje invalidov v kopalnicah Vrnjačka, Matarska, Ribarska, Vranjska banja in Kobiljača. Lečenje se prične s 15. junijem in traja do 15. septembra. Pravico do brezplačnega lečenja imajo samo invalidi po boleznih. Pravico imajo tudi do brezplačne vožnje tja in nazaj. Navodila dajejo okrajna glavarstva, na katere naj se invalidi obračajo.

— Manire in takta. — Čuj svet in strni! — »Slovenec«, predsednik zdravniškega društva in imenoma pozdravlja njegovega ljubljana, prof. dr. Šerka. Kolikor vemo, je g. profesor član »Slov. zdravniškega društva« in torej je umestno, da ni bil kot tak, četudi je slučajno obnem dekan med fakultete, imenoma pozdravljen. — »Slovenec«, ki o vsi prireditvi ni vedel ali ni hotel ničesar poročati, temveč se je samo prav neupravičeno zaletel v predsednika, kaže s tem samo, da baš njemu najbolj primanjkuje to, kar uči druge, namreč manire in takta.

— Miln na veter. Kaj vse ne najdemo v naših pokrajinah? V kočevskem okraju imajo na griču Pogled pri Starem Logu mlina na veter. Milne na veter sicer poznamo le iz različnih slik, ki nam predstavljajo različne holandske ali gornjemške obmorske pokrajine. Vojak Fran Zamida iz omenjenega kraja je bil med vojnega vojaša pri težkih havčah in je prišel tudi v Belgijo. Tam je videl mlina, ki ga goni veter in je premišljeval, bi li ne bilo mogoče tak mlin zgraditi tudi v njegovi domačiji. Ure in ure naokoli ni vode, ki bi lahko gonila najmanjši mlin in ljudje so prisiljeni nositi tri ure daleč v vodo. Ogledal si je stavbo, naredil par risb in ko se je vrnil v domovino, sta z očetom takoj prišla z delom, ki je prav srečno uspelo. Na precej vertnem prostoru sta postavila na 10 m visokih hrastovih stebrih kočico s 15 m dolgimi peroti, ki gonijo mlin in sudejo 500 kg težka mlinška kama, ki povprečno tekom treh ur zmeljejo po en mernik žita. Na precej visokem griču je prav redko brez vetra. Ker se mlin obrača, obratuje lahko pri vsakem vetru od različnih strani.

— Štanko Gabrsek. Včeraj je ugrabila neizprosna smrt višjemu sokolskem nadzorniku v p. v. Ljubljani g. Franu Gabrsku sina Stankota, uradnika Državne borze dela v Mariboru. Umrli je v zdravilišču Golniku pri Trzinu na posledične težke bolezni, ki jo je dobil v ruskem ujetništvu. Pokojni Štanko — ena neštevilnih žrtev težkih gmočnih razmer, v katerih so živeli naši ujetniki v Rusiji — je bil že pred vojno agilen in navdušen sokolski delavec. Med ljubljanskim Sokolstvom je bil znan kot eden najboljših predlovalcev. Sokolski misli je ostal zvest tudi v ujetništvu, kjer je kmalu otrešel s sebe avstrijski prah ter stopil v vrste borcev za naše osvobodjenje in ujedinjenje. Naši dobrovoljci se ga spominjajo kot izredno simpatičnega tovariša. S svojimi patriotičnim delom doma in v Rusiji si je postavil trajen spomenik. Po bedi in pomanjkanju, s katerim se je seznanil v ujetništvu kakor vsi drugi naši ujetniki tudi pokojni Štanko, bi mu morala usoda pač nakloniti mirno življenje v krogu sorodnikov in znancev na domačih tleh. Toda nesreča je hotela, da njegov sicer krepki organizem ni mogel kljubovati posledicam šestletnega ujetništva in tako je legel Štanko k večnemu počitku v najlepši moški dobi 32 let. Njegovo truplo prepeljejo iz Trzinca v Ljubljano, kjer bo v soboto ob 16. popoldne pogreb iz mrtnišnice pri sv. Krištofu na pokopališču k sv. Križu. Pozivamo javnost, zlasti Sokolstvo in dobrovoljce, da se v obilnem številu poslovo od draga tovariša. Ohranimo ga v trajnem spominu. Preostali smo iskreno sožalje!

— Ljubljanski vrtnarji v Beogradu. V Beograd je včeraj prispela deputacija ljubljanskih vrtnarjev, ki je pod vodstvom poslanca dr. Pivka intervenirala pri ministru trgovine in industrije dr. Grigoriju za zaščito vrtnarske obrti. Vrtnarji so predvsem predložili trgovinskemu ministru spomenico, v kateri utemeljujejo svojo zahtevo, da se vrtnarska obrt uvrsti med one obrti, za katere zahteva zakon strokovno izobrazbo. Trgovinski minister je obljubil deputaciji, da se bo zavzemal za želje vrtnarjev.

— Kočevje. Dne 14. junija 1925 se vrši občni zbor tukajšnje »Dijaškega doma«, ki vrši važno kulturno misijo v teh krajih in sicer ob 10. uri v njegovih lastnih prostorih. Dnevni red bo poročilo predsedstva, poročilo odbora, volitev novega odbora in slučajnosti. Dostop imajo le člani.

— Zagrebška mladost v Beogradu. Akad. pevsko društvo »Mladost« iz Zagreba se napoti v soboto v Beograd, kjer bo gost akad. pevskega društva »Obilič«. V nedeljo priredi koncert v Narodnem pozorišču. V soboto popoldne se pokloni spominu neznanega junaka na Avali.

— S higijenske razstave na Dunaju. Na dunajski higijenski razstavi je tudi oddelka za zdravljenje tudi naprave takozvanega Rikhtjevega zdravilišča na Bledu. Posetnikom daje o tem zavodu pojasnila mož, ki svoja izvajanja zaključuje dosledno z vzkl. kom: »Woraus die Jugoslawen eine Spiel. hilde gemacht haben.« — Tendenco tega razstavlja ta očitno

— Dve, ki sta hoteli postati afriški kraljici. Pred kratkim sta iz Beograda pobegnili 11 letna Miloslava Klisurić in 13 letna Persila Jozdorfer. Obe sta v smeri proti jugu ter so končno utrujeni, zaprašeni in lačni ustavili v selu Boleč, kjer sta seljake prosili za hrano. Seljaki so bili takoj pripravljeni proti plačilu ustreči trudnima deklacijama, ki sta imeli v potni torbi precejšnjo množico navadnih, sejmarskih broš, izjavljajoč, da poravnata račun z »slatni no«, katero imata pripravljeno za Afriko... Seljaki so se pričeli zanimati za obe deklici in izvedeli so, da imata trden namen res odpotovati v Afriko, kjer hočeta postati kraljici kakega plemena. V Beogradu, da jima življenje ne ugaša, ker nimata denarja, da bi se mogli voziti v avtomobilih, upata pa, da bo v Afriki boljše. Seljaki, ki so uvideli, da imata deklici preveč razsreto fantazijo, so ju izročili orožnikom, ti pa beogradske policiji. Tam sta deklici izjavili, da sta sliče reči citale v romanih, deloma pa videle v filmih.

— Beg od doma. Včeraj zjutraj je odšel od doma Alojzij Kocmur, dijak VI. razreda tretje drž. gimnazije v Ljubljani. Kocmur pri katerem je bila uvedena policijska preiskava radi komunistične propagande, je bil zadnje čase zelo poparjen in se je bal, da bo izključen iz šole. Pobegnil je baje k svoji teti v Italijo.

— Bratomor in samomor. Pred dnevi je seljak Tošo Sudar iz sela Kraguj pri Lipik ustrlil svojega brata Alekso baš ko se je ta pri vodnjaku umival. Pobegnil je nato v gore. Begunca so našli kasneje v gozdu ustreljenega. Očitno je izvršil samomor.

— Zakonska tragedija v Zagrebu. V tork popoldne se je po presledku osmih dni odigrala druga zakonska tragedija v Zagrebu. Pred dobrim tednom je, kakor znano, kočjač Andraš Varšič v napadu hipne blaznosti zabodel svojo ženo in ji nato se pregrezil vrat. V tork pa se je kot omenjeno odigrala nova tragedija, vendar ne gre to pot za slučaj blaznosti, temveč je motiv dejanja — ljubosumnost. V tork okoli 14. je čakala na kolodvoru Sava v Zagrebu 30letna Zorka, soproga železniškega uradnika Zvonimirja Čukaca, na svojo žena in oddala nam strel, ki ga je zadel v prsa ter težko ranil. Takoj nato je namerila samokres proti sebi, a sta ji težko ranjeni soprog in neki na pomoč prišlo. Čukac je bil 2 cm nad srcem zadet in je bil prepeljan v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Njegova žena je bila po dejanju prijeta in odvedena na policijo, ker je bila zaslišana.

— Tragedija ima sledeče ozadje: Zvonimir Čukac je živel s svojo ženo v najlepši harmoniji, dokler se ni pojavila tretja oseba, ki je porušila njuno srečo. Uradnica Pavla Mort je prišla z oženim Čukcem ljubavno razmerje. Zorka Čukac je vsed tega silno trpela in med zakoncema je nastalo jako napeto razmerje, ki se je še povečalo, ko je Zorka izvedela, da ima njen mož z Mortovo intimne odnose. Zvonimir Čukac je sicer znal vedno svoje ženo prepričati, da na zadevi ni nič resnice. Pred kratkim pa je ženi skušal dopovedati, da mu je gospodična Mort zagrozila, da ga ustrelji, če je ne poroči in da mora zato prestopiti v muslimansko vero. Čim je žena zaupnim potom izvedela, da ima Mortova res te načrte, je sklenila to na vsak način preprečiti. Svoj namen je izvršila. Ko sta z možem v tork popoldne skupaj na kolodvoru kosila, ji je mož zopet pripovedoval, da ga namerava Mortova ustreliti, če je ne poroči. Ženo je to silno razburilo, odšla je domov, vzela močvirje samokres in se vrnila v njegov oraž, kjer je krvavo dejanje izvršila.

— Požar v tovarniškega suka v Paračinu. V sredo ponoči je nastal v tovarni suka Tokarevič velik požar, ki je uničil velike zaloge blaga, zgorelo pa je tudi pet velikih strojev. Škoda znaša 1.300.000 dinarjev. Gasilci so s pomočjo prebivalstva oženi kmalu omejili. Tovarnica je ena največjih za suknjo v Jugoslaviji. Vseled požara je ostalo brez posla 450 delavcev.

Iz Ljubljane.

— Jugoslovnsko napredno akademsko društvo Jadran priredi v soboto, dne 6. t. m. ob 20. uri v dvorani naprednega dijaškega doma (Tomamova ul. 3) pod pokroviteljstvom ga. dr. Žerjavove, dr. Brezigerjeve in dr. Majerjeve poslovljati večer ene mu svojih najzaslužnejših članov in bivšemu predsedniku tovarišu Stojanu Bajčetu. Na programu akademije in ples. Na ta večer vabimo vso napredno javnost. Vstop strogo proti vabilu. Za zavetnece reklamacije se je obrniti na tajništvo društva. (Telefon šte. 374). — Odbor.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima jutri v petek 5. junija točno ob 6. zvečer svoj tedenski seminar v ženski bolnici. Predavanje: Pri Vas k lečenju krčnih žil. Predava g. dr. Živko Lapajne.

— Danes zvečer ob pol 9. igrajo v Mestnem domu Svobodni umetniški misterij »Obločina, ki se rojeva«. Vstopnice se do be pri večerni blaginji. 1129n

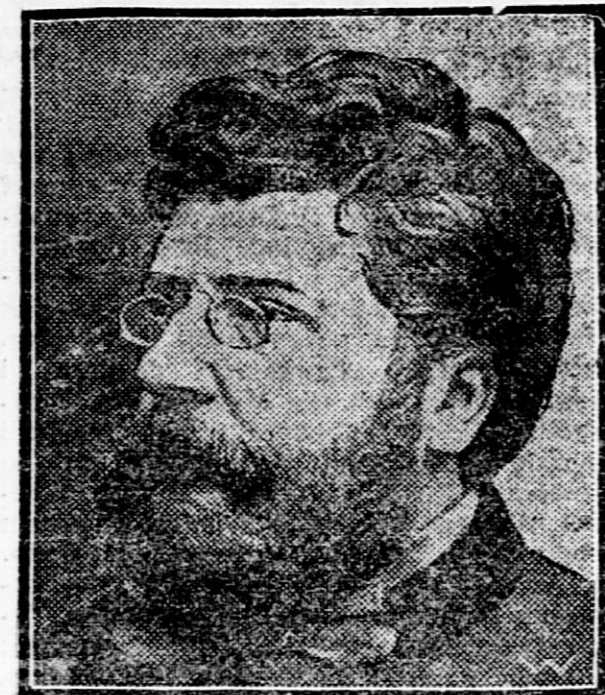
— Izredni občni zbor Narodne Čitalnice v Šiški se vrši neprekidno v soboto dne 6. t. m. ob pol 7. zvečer v prostorih Narodne Čitalnice. 1124n

— Ljubljanski skavti. V petek 5. junija se vrši ob 6. popoldne za vse odseke obvezen stegov sestanek na realki. Prisistite prispevke za šotori Krol! 1127n

— Zgubila se je na poti Wolfova ulica, Miklošičeva cesta, Pražakova ulica, Dunajska cesta črna usnjata torbica. V njej je bilo šlo ključev, mala ključavnica in nekaj denarja. Najditelja se prosi oddati na upravo proti visoki nagradi.

— Zgubljeno. V tork popoldne 2. t. m. ob progi gorenske železnice zgubljeno listnico z legitimacijo naj najditelj izroči pri vratarju sodišča ali pošlje na naslov: dr. Ivan Modic, sodišče, Ljubljana. Denar iz listnice naj najditelj odda kot nagrado.

— Zlato damsko verižico so našli v trgovini Kette na Aleksandrovi cesti

K 50 LETNICA BIZETOVE SMRTI. Dne 3. junija 1875 je umrl v Brigatu pri Parizu Gorge Bizet, čigar opera »Carmen« si je pridobila šele osem let po njegovi smrti svetovni sloves.

— Iz Zveze kulturnih društev. Občni zbor Zveze kulturnih društev se vrši v nedeljo dne 7. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih Z. K. D. v Ljubljani, Narodni dom, I. nadstropje. Dnevni red: 1.) Poročilo odbora. 2.) Volitve. 3.) Slučajnosti. Včlanjena društva naj izstavijo delegatoma izkaznice, ki veljajo v zvezi s potrdilom o udeležbi občnega zbora tudi za polovično vožnjo po železnici Društva in knjižnice, ki se niso poslala poročil, naj to nemudoma store. 1116n

Iz Celja.

— Stanovanjsko sodišče. V smislu novega stanovanjskega zakona so imenovani za člane stanovanjskega sodišča I. skupine za mesto in srez Celje sledeči gg.: za predsednika vlad. svetnik dr. Žužek, za njegovega namestnika policijski svetnik Valentin Levčnik in državnega pravdnika namestnik dr. Ivan Likar, za namestnika pa sodni svetnik dr. Ivan Premšchak in veleindustrialc Robert Diehl.

— Celjsko učiteljsko društvo priredi v soboto dne 6. t. m. povčni izlet v Zagreb, združen z zborovanjem. Udeleženci se odpeljejo iz Celja v soboto z jutranjim vlakom ob 6.46.

— Nabori se vrše letos za mesto Celje in okolič v ponedeljek dne 15. t. m. v poslopju drž. meščanske šole. Na vrsto pride redni letnik 1905., letniki 1899—1904 in 1894 (oni, ki so bili doslej nesposobni za vojaško službovanje) ter vsi moški od 21. do 50. leta, ki so služili vojašino, a se čutijo nesposobnim za vojaško službovanje.

— Državna realna gimnazija v Celju. Izpiti privatistov in sprejemni izpiti za višje razrede se vrše od 8. do 13. junija. Pripravljeni učenci se imajo javiti v ponedeljek dne 8. t. m. ob 8. zjutraj pri svojih razrednikih.

— Cirkus »Kolosseum« je prispel v Celje in igra od četrta dne 4. t. m. dalje na celjski Glaziji.

— Radi snajenja uradnih prostorov se v prostorih mestnega knjižništva in mestne blaginje v petek dne 5. t. m. s strankami ne bo uradovalo.

Iz Maribora.

— Iz Ptuj poročajo: Pogreb tragične smrti preminulega učiteljskega Vladimirja Pirnata, ki se je vršil v tork popoldne, je bil zelo lep. Pokojnika je na zadnji poti spremljala velika množica prebivalstva, znanci in prijatelji. Pirnat je bil pokopan na ptujskem pokopališču.

— Vinski trgovec Stoklas, o katerem smo poročali, da je pobegnil iz Ptuja, ko je poprele oškodoval več vinogradnikov za par tisoč dinarjev, se je te dni javil sam mariborskemu okrožnemu sodišču. Izjavil je, da ni imel sleparskih namenov in da o kakem begu sploh ni govoril, ker je službeno potoval v Francijo in je šele na svojem povratku zaznal, da se ga zasleduje radi goljufije.

— Smrtna kosa. V Zrečah je umrla gospa Tribnikova, vdova bivšega nadučitelja ter sestra vpočlenega magistratnega uradnika g. Ivana Nagliča v Ljubljani. N. v. m. p.

— Mariborsko poročilo zasedanje se prične 15. t. m. in so doslej razpisane sledeče razprave: 15. junija: Rudolf Vajs, hudodelstvo požiga in Fr. Granda, hudodelstvo tatvine. 16. junija: Karel Kebrič, zloraba uradne oblasti, in Ivan Eferl, hudodelstvo uradne poverbe; 18. junija: Jurij Petrovič, hudodelstvo tatvine in Poljež Vratar, hudodelstvo umora. Poleg tega je določenih še šest slučajev, med temi razprava zoper Zlahtiča in Čiča radi umora Mihlove družine v Studencih.

— Smrtna kosa. V Dornavi pri Ptuj se je smrtno ponesrečil hlapec, zaposlen pri graščaku Pongratzu. Splasil se mu je konj, pri čemur je padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil tilnik in je obledel mrtev na licu mesta.

— Kravv pretep. V Novi vasi pri Ptuj so se na binokšno nedeljo stegli vaški fantje, pri čemur je bil eden z nožem težko ranjen in je mrtev obledel. Orožniki so uvedli obširno preiskavo.

Sokol

— Zlot Sokolske župe v Celju se vrši dne 14. junija t. l. v Laško. Z zletom je spojena tudi tekma moškega in ženskega naraščaja. — Spored: 13. junija: Naraščajniki, naraščajnice, sodniki in sodnice dosepejo z večernimi vlaki v Laško. Naraščaj odide takoj v skupno, prenočišče. Ob 21. uri seja sodnikov in sodnic. 14. junija: Ob 6. uri tekma naraščaja. Članstvo, deca in ostali naraščaji, ki ne tekmuje, dosepejo z jutranjimi vlaki. Ob pol 9. uri skušnja za proste vaje vseh oddelkov. Ostalo članstvo (gostje) pride izlete v okolico na Grad in ogled raznih industrijskih podjetij. Ob 12. uri povorka po trgu in pozdrav. Nato skupno kosilo članstva po raznih gostilnah. Da se pa omogoči vsem družinam naraščaj in deca na zlet pripeljati in isto večjih izdatkov obvarovati, je odbor Sokolskega društva v Laškem sklenil prevzeti prehrano v lastno rečilo. Žensko deca po pogostitvi rodbine članov Sokola. Društva povrnejo rezijske stroške prehrane naknadno Sokolskemu društvu v Laškem, ki bodo pa minimalni. Oboji naraščaji in moška deca prinesejo jedilno orodje in eno posodo s seboj. Popoldan javni nastop. Društvo je že zaprosilo za polovično vožnjo na progah Slovenije. Prošnja bo skoro gotovo ugodno rešena. Bratska društva se pozivljajo, da se zleta po mogočnosti polnoštevilno udeleže. Zdravo! 1135n

Strasne so te zobne bolečine! Polajšavajo jih jedino Aspirin-tablete Bayer. Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko.

— Sokol v Kranju prosi vse hčuse posetnike in pa stanovce, da v pozdrav gostom in naraščaju ob priliki Naraščajkega dne GSZ, dne 7. t. m. izobesijo raz svojih hiš in oken zastave ter se v kar največje število udeležijo prireditve. 1096n

— Javna telovadba Sokola I. v Ljubljani se vrši v četrtek 11. junija t. l. na Taboru. Poleg telovadbe: petje, kabaret itd. Ob 7. zvečer se bode serviralo v novih prostorih sveži guljaj in na raznuju pečeni prašički. Za obilen obisk se priporoča odbor. 1111n

Sport

Jack Dempseyev prihod v Berlin. Ameriški svetovni prvak v boksu Jack Dempsey je prispel 2. t. m. v Berlin v spremstvu svoje žene, filmske igralka Estelle Taylor. Dempsey je na kolodvoru sprejela ogromna množica, ki mu je prirejala prisrčne ovacije.

Dempsey bo boksal s Carpentierom. Kakor javljajo iz Pariza, bo Jack Dempsey dne 20. t. m. v Parizu boksal proti Carpentieru. Za ta ekshibicijski match vlada naravnost ogromno zanimanje, kajti baš te dni poteče četrto leto, odkar se je vršil med obema rivaloma v Jersey City boj za svetovno prvenstvo. Takrat je zmagal Dempsey.

Splošna športna razstava na zagrebškem velesejmu. 28. pr. m. se je v prostorih zagrebškega velesejma vršil informativni sestanek zagrebških in splošnodržavnih športnih organizacij, na katerem se je pretresal načrt splošne državne razstave v prostorih zagrebškega velesejma v mesecu septembru. Razstava naj pokaže sedanje stanje jugoslovnskega sporta. Obenem naj omogoči proizvoznikom ter trgovcem s športnimi potrebščinami, da razkažejo svoje blago. Razstava se bo raztezala na vse panoge sporta, od avtomobilistike in radija, ribolova, turistik, pa do ožjih športnih panog nogometa, lahke atletike itd. Razdeljena bo temu primerno v dve dela: v strogo športni del, kjer se razstavijo športne trofeje, slike, črteži, spomini, statistični podatki itd., ter v trgovski del. Udeležbo na tej razstavi so že prijavili tudi nekateri ljubljanski klubi.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani sporoča, da je zaključek prijaz za dirko v petek zvečer ob 9. uri. Gospode člane se naproša, kateri imajo čas zvečer, da pridejo pomagat na veselični prostor pri dekoraciji. 1121n

Julijska krajina

— Moderna slovenska pesem v Vrhopolju. V Vrhopolju se je v nedeljo vršila velika ljudska veselica, pri kateri so sodelovali številni pevski zbori iz bližnje in daljne okolice. Tržaško pevsko društvo »Ilirija« je na veselici izvajalo najnovejšo skladbo Lajovic in Adamič, n. pr. Lajovicvega »Medveda z medvedom«. Poročilo pravi, da je kljub težavnim skladbi zbor usajal našemu ljudstvu.

— Vitalistično gledališče. V Trstu gostuje skupina igralcev, ki vzpirajta fantastično igrata Petra Ruberta »Nova tragika« ali »Življenje, gledališče in človek Pirandello«, torej nekako parafrazo Pirandellove umetnosti.

— Trboveljski izvidniki v Trstu in Postojni. V Trstu so prispeli za binokšno praznike trboveljski izvidniki, ki so bili sprejeti od tržaških izvidnikov, kakor poročajo talijanski listi. Prav prisrčno in tovarski. Ogledali so si Trst, Miramar in par obmorskih krajev pri Trstu. Trboveljske skavte vodi g. Stane Zalesjak. Iz Trsta so odpotovali v Postojno, da si ogledajo Postojnsko jamo.

— Grozna nesreča. V tovarni olja v Zavljah je bil zaposlen 17letni delavec Karol Sakulčič. Te dni je skupaj s tovarš izpraznjeval nek kotel, ki je bil napoknjen z razpojeno mastjo. Ko je zajemal z vedrom iz kotla vrelo mast, se je preveč nagnil preko roba in padel do vratu v kotel. Zadel je strašne opekline. Prepeljali so nesrečnika v obupnem stanju v dermatološki oddelček tržaške bolnice.

Gospodarstvo

Položaj na žitnem trgu

(Tedensko poročilo novosaške blagovne borze.)

Radi porasta dinarja situacija ni bila stabilna, nego se je med tednom opetovano spreminjala. Koncem tedna se je nekoliko umirila. Povpraševali so ves teden po žitu, začetkom po nižjih, koncem tedna pa po zmernejših cenah. Ponudba je dokaj rezervirana. Producenti dovažajo malo, ker so cene žita nizke. Promet srednji — 340 vagonov. Pšenice je bilo prodano 2 vagona bačice po 470 Din duplikatka. Z inozemsko pšenico je trgovina v popolnem zastoj. Mlini ne kupujejo, ker ne morejo spraviti moke v promet. Ponudba je precej slaba, vendar pa znatno večja od povpraševanja. Poedini gornjebački mlini so kupovali manjše količine madžarske pšenice po 450—455 Din pariteta Kelebia. Z Rosafé in Manitobom ni bilo kupčij, ponudba z Rosafé je 425 Postojna. V novi pšenici je bilo precej prometa. Na borzi se še ne notira. Zanimanje spekulantov je čedalje večje. Večje tržke se interesirajo samo za blago s celo žirko. Kupčije se sklepajo na bazi 340—350 Din plovitveno in vagonsko blago. Poedini naše tržke arbitrirajo novosaško prodajo s kupovanjem slovaške pšenice pariteta Bratislava. Ta pšenica je poskočila od 190 na 200 Kc.

Turščice je bilo prodano 338 vagonov. Povpraševanje je še vedno veliko. Kolikor je nehalo povpraševati Braila, se je začel bolj zanimati za našo turško Dunaj in Bratislava. Sredi tedna je poročil porast dinarja čimni zastoj. Koncem tedna se je Braila zopet oglašila, kar razlagajo z zakasnejo živitju v Argentini. Dunaj in Bratislava kupujeta čedalje več. Cene so sicer še slabe, vendar pa polagoma skačejo. Velike zaloge turščice v Novem Sadu se krčijo. Za reiacijo Braila so plačevali blago začetkom tedna po 205 pariteta Pančev, koncem tedna so pa kupovali po 308. Ponudba po teh cenah je bila slaba. Plovitveno blago so plačevali po 165—167 ali, blago pri nakladanju po 164 recepni kasa vse eks Braila. Dunaj je plačeval blago na parnikih po 137 Kc, za junij 140—141; Bratislava 135—136, junij 139—140. Ponudba je bila z naše strani radi padca češke kroga slaba. Notranja trgovina je šla samo v smeri izvoza. Domačega povpraševanja sploh ni. Bosna ima še svoje zaloge turščice. Črna gora, Hercegovina in Dalmacija so pa do bile bolgarsko turščico na račun reparacij. Manjše partije plovitvenega in vagonskega blaga kupujejo naši izvozniki. Vagonsko blago je cenejše od plovitvenega za 10—12 para. Plovitveno blago na Tisi 202,50—205. Moke je bilo prodano samo en vagon obaza Bačka 665. Povpraševanje samo po črni moki za vojaštvo. Ponudb je pa zelo malo. Madžarsko blago se je preveč podražilo, zato kupujejo vojaški dobavitelji italijansko moko. Ki je znatno cenejša od naše in madžarske. Z drugimi poljskimi pridelki ni bilo prometa.

—g Bankarstvo. Za mesec juni izišao je 1 posvečen je v glavnem ekonomskim gledišoma naših političkih partij. U njemu nalazimo sledede originalne radove: Linbomir St. Kostor: Privrednici sebi! Dr. Slavko Sečarov: Ekonomski program i

smernice Jugoslovenske Demokratske Stranke. Dr. Mehmed Spaho: Ekonomski program i smernice Jugoslovenske Muslimanske Organizacije. Ing. Jovo Popović: Ekonomski program i smernice Zemljoradničke Stranke. Avgust Praprotnik: Razvitak i sadašnje stanje gospodarske krize. Ing. Živojin Praštalo: Ekonomski program i smernice Jugoslovenske Muslimanske Organizacije. Alojzij Tykač: Poslovni rezultati privrede v Kraljevini Srbob, Hrvatov in Slovencev. Dr. Ivan Krajač: Pismo iz redova Hrvatske Zajednice. Ing. Konstantin Čutuković: Političke stranke i privreda. Dr. Adolf Cuvaj: O našim privrednim komorama II. Dr. Mirko Kus - Nikolaiev: Teorija i načela socijalizacije III. J. Lavrič: Zanimiva paralela iz davčne zakonodaje. Rudolf Crnić: Žiga Kopajčić Bakarski. Dr. Mirko Kus - Nikolaiev: Joseph Caillaux. Dr. Mirko Kus - Nikolaiev: Sokoljnikov i sovjetske finansije. Stanovište hrvatskog sabora u pitanju zaštite vlagaca i kontrole u novčanim zavodima zatim sledi veoma informativna kronika itd. »Bankarstvo« izlazi mesečno u velikim sveskama od pedeset stranica i stoji godišnje 200 dinara. — Administracija nalazi se u Zagrebu, Marovska 30.

—g Letošnja letina na Balkanu obeta biti izvrstna. Po poročilih mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu je stanje posevkov povsod dobro, najboljšje pa kaže letina na Balkanu, kjer je dež spomladi zelo dobro vplival na posevke. V Severni Ameriki pričakujejo slabše letine nego je bila lanska, v Egiptu se je žetev že pričela in je malo boljša od srednje.

—g Izplačilo obvezne vojne škode. Po zadnjih statističnih podatkih generalne direkcije državnih železnic je bilo doslej izplačanih okrog 80 milijonov na račun obilicij vojne škode. Preostane še 20.000.000 Din, ki se izplačalo v prihodnjih mesecih.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 400.000 kg mehkega lesa za podkurjavo, direkcija državnih rudarskih predurca v Sarajevu pa do 10. junija t. l. glede dobave portlandskega cementa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. junija t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 9.900 m³ drv. — Dne 20. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1800 parov škornjev in 350 parov čevljev. — Dne 24. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave predmetov za signalne in varnostne naprave. — Dne 25. junija t. l. pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave raznega materiala za gradbeno upravo v Tivtu (pločevina, žebli, žica, stroji, orodje, motocikli, asbestni škrljevec); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave osovine. — Dne 26. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave gramozov (kremen) ter glede dobave žarnic. — Dne 30. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave cina; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materiala za vzdrževanje signalnih naprav. — Dne 3. julija t. l. pri Odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave raznega materiala za pomorski arzenal v Tivtu (železni in lektrotehnični material, material za mašenje

kemikalije, šamot, smrkovo platno, čopiči itd.); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave razne opeke. — Dne 14. julija t. l. pri direkciji državnih železnic

v Sarajevu glede dobave konopnenih cevi. — Predmetni oglasil z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono

35 oseb je umorila

Listi iz Bukarešte in drugod prinašajo senzacionalne vesti o aretaciji 30letne Rumunk, lepe gospe Renici, ki je menda največja morilka sedanosti. Renicijeva je obtožena umora svojih dveh mož, svojega 10letnega sina in svojih 32 ljubimcev. Lepa morilka je baje pri zasliševanju, ki se je vršilo v Berkerhulu, priznala vseh svojih 35 umorov. Dokazano je, da je obdolženka zastupila 35 svojih žrtv za arzenikom, ki ga je zmehala med jed. Trupla žrtv je zakopala v kleti. Vsako truplo je bilo položeno v cinkasti zaboj in na vsakem zaboji je bilo registrirano ime dotične žrtve, obenem pa je tudi zaznamovala čas, tekoni katerega je bil dotični njen ljubimec. Razmerje z vsakim ljubimcem je povprečno trajalo šest do sedem mesecev. Ko se je novega ljubimca naveličala, ga je nekega lepega dne odstranila s sveta. Z izjemo sina so bile žrtve stare 23 do 30 let. Med njimi je bilo 14 Rumunov. Pri zasliševanju je bila morilka skrajno cinčna. Nenavadni cinizem je vzbujal naravnost grozo. Na vprašanje, zakaj je umorila toliko ljudi, je ravnodušno odgovorila: — da iz ljubosumnosti, češ da je vedela, da bodo njeni ljubimci naslednjega dne že letali za drugimi ženskami. Vsekakor je boljše, če mirno spe v njeni kleti — tako je zaključila Renicijeva, kakor da se zabavajo z drugimi ženskami.

Kaj je z Amundsenom

Minuli teden so se širile po Norveškem vesti, da namerava Amerika diplomatično nastopiti proti Norveški radi povelja, izdane Amundsenu glede zasedbe zemlje okrog severnega tečaja. Nedvomno bi bilo to ozemlje velikega pomena, če bi se posrečilo uvesti redni zračni promet po najbližji poti med Ameriko, Azijo in Evropo. Amerika je pripravljena uveljaviti v slučaju potrebe svoje zahteve zato, ker je Pear prvi razvil nad severnim tečajem ameriško zastavo, kar velja po mednarodnem pravu za definitivno zasedbo in osvojitve novih pokrajin. Ni izključeno, da bi nastali diplomatični zapletitaji, če bi Amundsen izpolnil povelje norveške vlade. Zanimiva je pri tem trditve najstarejšega kanadskega polarnega raziskovalca Bernera, da Pear l. 1909. ni bil na severnem tečaju. Raziskovalec Cherry Gerard, ki se je udeležil Scottove ekspedicije na južni tečaj, izjavlja, da bi utegnilo biti izkrcanje na ledeni površini za Amundseno začetek tragedije. Ledene pustine se zde od daleč povsem gladke, ko pa se jim približamo, vidimo v njih nevarne razpoke, ki lahko uničijo spodnji del letala. Če bi bilo treba poslati za Amundsenom rešilno ekspedicijo, bi si mogli pomagati edino z zrakoplovom. Cherry Gerard je prepričan, da se je Amundsenu drzno podjetje posrečilo. Njegov molk prica samo o tem, da ima rad dramatična presenečenja. Amundsen bržkone našlaš vodi javnost za nos in nedvomno se po javi takrat, ko ga bomo najmanj pričakovali.

Razkrinkani medij

Matine poroča, kako so razkrinkali medija, ki je vzbujal v Ameriki več let splošno senzacijo. Zasluga zato, da so prišli na sled goljufu, ki je dolgo vodil ameriške učenjake za nos, gre komedijantu Harry Houdinu, ki je nedavno izdal knjigo z navodili kako je mogoče razkrinkati razne trike. Goljuf, ki se je dolgo izdajal za medija, se piše Renner. Preselil se je pred leti iz Nemčije v domovino in je postal v Clevelandu poklicni medij. Ko so na neki spiritiistični seansi, kjer je kazal prisotnim čudovite »tekinetične pojave«, razkrinkali njegove goljufije, je našel moč v spiritiističnem krožku novo polje svojega delovanja. V temni dvorani je zaklinjal duhove znamenitih pokolnikov, ki so z njegovim posredovanjem odgovarjali prisotnim na vsa vprašanja. Sčasoma se je zbral okrog Rennerja mnogo fanatičnih somišljenikov, ki so bili trdno prepričani o resničnosti vsega, kar so govorili duhovi potom dozdevnega medija.

Neki novinar je pozval komedijanta Houdina na Rennerjevo spiritiistično seanso. V dvorani so ugasnili luči in Renner je se-deč za črno pogrnjeno mizo, zaklinjal po vrsti duhove. Želelo se je, da ga duhovi raz- ubogajo, ker so z veseljem odgovarjali na vsa vprašanja prisotnih. Komedijantu Houdinu pa se je zdelo stvar sumljiva. Spomnil se je svojih trikov in svoje spretnosti, s katero je varal lahkoverno občinstvo po vaterijah. Kmalu je opazil, da si pomaga Renner z glasnici, to je z nekim aparatom, ki mu je omogočal poljubno spreminjati glas. Tako je lahko po svoji volji

zastopal dozdevnega duha. Glasnice so bile iz kavčuka in skrite na mizi pod črnim suknom. Premetenj medij jih je po vsakem odgovoru vtaknil v žep pred, predno so prižgali v dvorani luči. Houdine je sklenil spelati medija na led. Neopaženo je namazal s sajami konec glasnice, ki jih je medij od časa do časa držal v ustih. Duhovi so odgovarjali dalje, kakor da se ni nič pripetelo. Oglasil se je Lincoln in drugo znamenitosti ameriške zgodovine in bas ko je hotel medij poklicati duha nekega umrlega opernega tenorja, je Houdin nemričakovano prižgal luči.

Presenečenje navzočih je bilo nepopisljivo. Renner je stal za mizo, aparat se mu je posrečilo se pravčasno skriti, toda obraz medija je bil več črn od sa. Houdin je jasni gostom, zakaj je Renner tako črn. Vendar pa je bilo zaupanje navzočih v medija takoj veliko, da je večina spiritiistov ugotarjala temno odkritju. Tudi ko so preiskavali našli aparat, se niso hoteli vsi verjeti, da jih vodi Renner za nos. Slednja je Renner tožil komedijanta radi razžajenja časti, toda pri razpravi je Houdin dokazal, da ima prav. Renner je bil presenečen za goljufa, moral je zapustiti Cleveland, kjer je za vedno izgubil svojo reputacijo.

* Metuzalem med drevesi. Med najstarejša drevesa na svetu spada drevo, ki se nahaja na cerkvenem dvorišču v Santa Maria de Tule. Mestece leži 18 angleških milj južno od Oaxac in 250 milj od Mexica. Drevo spada v vrsto taxodium mucronatum. Starost tega drevesa so ocenili po letnih obročih. Ugotovili so, da je drevo v San, Maria de Tule najmanj 5000 let staro! Po znanjem izgledu drevo ne kaže, da bi bilo bolno. Profesor Chamberlain s chicaske univerze, ki je pred leti pregledal drevo, je ugotovil, da je moralo že za časa Egiptčanov, ko so gradili svoje prve piramide, dosegeti prilično višino. Ko so odhajali Izraelci iz Egipta, je bilo drevo že pravi orjak, ko so pa zgradili Rimljani Rim, pa pravi velikan. Predno je Cortez zavojeval meksiškansko deželo, so ljudje čisto romali k drevesu, ker je veljalo za čudotvorno.

* 16letni deček obsojen na smrt. Pred sodiščem v Pottsville v Ameriki je bil 16letni William Cavalier, ki je dne 5. septembra lanskega leta umoril svojo staro meter obsojen na smrt na električnem stolu. Ko so mladenič obsojbo prečitati, je ostal popolnoma miren in ni trenil z očmi. Po razglasitvi obsojbe so ga prepeljali v njegovo celico, kjer je pričel igrati na fonograf...

* Drage kovine v Franciji. Ministrstvo javnih del objavla statistiko, iz katere posnemamo, da so v Franciji pridelali leta 1922. 160 gramov platina, leta 1923. pa 250 gramov. Zlata so leta 1922. pridelali v Franciji 513 kilogramov, leta 1923. pa 491 kilogramov. Najdišča teh dragih kovin leže v glavnem v pokrajinah, ki meje na Pireneje in na Centralni plato. Srebra pa so pridelali leta 1922. mi manj kot 10.800 kg, leta 1923. pa 13.991 kg.

* Zanimiva propagandna karavana. Velika italijanska tvornica avtomobilov »Fiat« je sestavila iz svojih najnovejših modelov kar celo karavano 12 voz in jih odpelala krog Italije. Karavana se ustavlja v vseh važnejših italijanskih mestih. Povsod jo sprejemajo z največjim interesom.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Gospodje! Vrhunec elegancije je, ako nosite

Les Tissus A.G.B.

ki jih dobite pri vseh prvovrznih tržkah.

Prodaja samo trgovcem: 1688
ZAGREB, JELAČIČEV TRG 20/III. TELEFON 6—99.

Stanko Gabršek

uradnik pri »Državni borzi dela« v Mariboru,

dne 3. junija 1925. po daljšem bolehanju kot posledici šestletnega ruskega ujetništva v svetovni vojni mirno v Gospodu zaspal na Golniku.

Truplo nepozabnega pokojnika se prepelje iz Križ pri Trčiču na Gorenj. v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v soboto, dne 6. junija 1925. ob 4. uri pop. iz mrtnišnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. križu.

Sv. maše za dušnico se bodo darovale v več cerkvah. Dragemu pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 3. junija 1925.

Fran Gabršek, višji šolski nadzornik v p., oče — Vlado, fin. uradnik, brat — Vida, Zlatka, Ljudmila, učiteljice, sestre, in vsi ostali sorodniki.

Krojaški pomočnik

za velika dela — se sprejme takoj. Plača l. razred. — Rijavec Leopold, krojaški mojster, Ljubljana, Miklošičeva c. 7. 1691

Dvigini pismo

št. 412. 1685

Pristna domača mast

se dobi po 25.— Din kg, dokler traja zaloga, na stojnici v Solskem drevorju pri Franc Lavtinarju. 1684

Harmonika

(klavirska, chromatična) z vsemi dur, mol in zmanjšanimi septimi akordi, akoro nova — se ugodno prod. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1682

Hotel »Balkanu«

su potrebni i to: 1 spreman nadkonobar sa 6 dobrih konobar i 6 pikula. Plata 5 %. Dobra zarada osigurana. — Javiti se upravi hotela »Balkanu«, Miloša M. Kocića, Beograd. — Nastup odmah. 1681

Drva za kurjavo

(odrezki od žage), po zmerni ceni, dokler traja zaloga — se dobe pri Ivanu Šiška, parketna tovarna, Metelkova ulica 4. 917

Magistra farmacije

ili doktora kemije trazi inostrane poduzeće za propagandu svojih proizvoda kod liječnika i u bolnicama. U obzir dolaze mladja gospoda s praksom u ljekarni ili u tvornici farmaceutskih proizvoda. Uvjeti: državljani S. H. S. i potpuno poznavanje srp.-hrvatskog i njemačkog jezika. Ponude s referencama i curriculum vitae i s fotografijom na PUBLICITAS d. d., oglasni zavod, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7-II pod; »MAGISTER Za-5303«

»Frera«

najnovija dirkalna dvo kolesa, lahka, luksus — so došla. — Motorji, znane cene. — »TRIBUNA« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 112/L

Nevesto ali ženina dobiš

najlažje potom malih oglasov »Slovenskega Naroda«

Prepričaj se!

Trebamo

radnike

za Nietenpresse, Mutterpresse, Frikciopresse, Werkzeugmacher i Masinensteler. Oferte slati ravnatelstvu tvornice Šarfa FORTIS, Zemun, poštanski pretinac 21

Pozor trgovci

in gostilničarji!

Salarno poletno (Sommersal.) po 15 Din Šunkarica po 40 Din razpošiljam od 5 kg naprej po povzetju. — Za dobro blago in točno postrežbo se lamči.

Fran Golob, mesar in prekajevalec Ljubljana VII. — Jernejeva 47 1685

smrekovi ali jelovi, od 3 do 7 m dolžine se kupijo v vsaki množini. Ponudbe za zdrav in suh les franko vagon ali za svež les franko žaga z navedbo cene in množine na Konzervno tovarno Globus d. d. na VRHNIKI. 1556

Naznanjam, da sem OTVORIL notarsko pisarno

v Ljubljani, Sodna ulica 11

Notar KARL PLEIWEISS

Objava.

Uprava Državnih Monopola u Beogradu raspisuje II. (drugu) ofertalnu licitaciju za nabavku:

tri komada specijalnih mašina za žigosanje karata u paketima.

Licitacija će se održati na dan 26. juna ove godine u kancelariji Upravnika Drž. Monopola u 11 časova pre podne.

Svaki je ponudjač dužan položiti kauciju Depozitnoj Blagajni Uprave Drž. Monopola najdalje do 10 časova dana označenog za licitaciju. Kaucija iznosi za državljane SHS 5% a za strance 10% od ponudjene cene.

Uslovi i oblika obaveštenja mogu se dobiti usmeno (ili pismeno) svakog radnog dana od 8 do 12 časova.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Drž. Monopola uz I. M. Br. 6947 od 30. maja 1925. god.